KOMENTARZ REWIZYJNY

W niniejszym wydaniu *II Koncertu skrzypcowego* K. Szymanowskiego op. 61 oparto się zasadniczo na jego I wydaniu (Max Eschig – Paris, 1934). W głosie solowym zostały jednak wprowadzone pewne drobne zmiany dotyczące pisowni, a gdzieniegdzie i tekstu. Chodziło o uproszczenie pisowni i jej ujednolicenie, a także o uzyskanie większej zgodności między zapisem niektórych ustępów a ich zamierzonym przez kompozytora brzmieniem oraz o ściślejsze przystosowanie notacji do możliwości wykonania na skrzypcach.

Wyciąg fortepianowy jest ponownie opracowany przez Grzegorza Fitelberga w ułatwionym układzie na podstawie I wydania.

Takt 4 po (5) wydanie I: 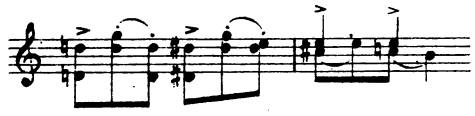 wydanie obecne: 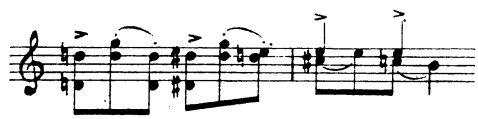

gdyż ruch głosów odbywa się cały czas półtonami w górę i w dół.

Takty 9 i 10 po (5) oraz w kadencji 4 takty przed (26) pisane były w I wydaniu w różny sposób w głosie solowym, w partyturze i w wyciągu:

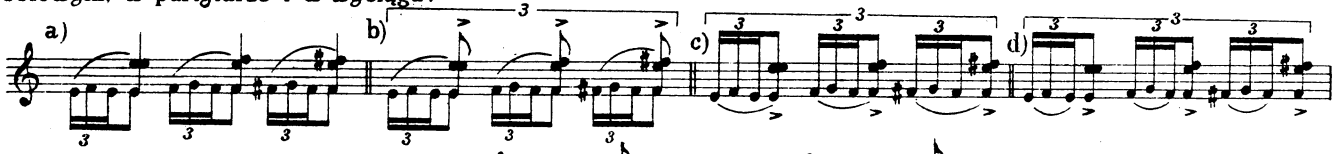

Możliwa byłaby jeszcze taka notacja: 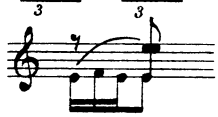 lub 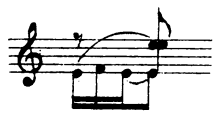

Po rozważeniu wszystkich powyższych sposobów zastosowano w wydaniu obecnym notację:

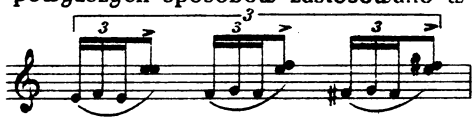

jako najmniej skomplikowaną i odpowiadającą zamierzonemu brzmieniu.

W numerze (12) oraz w dwóch następnych taktach w I wydaniu 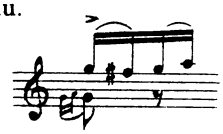 zmieniono w wydaniu obecnym na 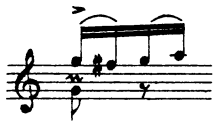 , gdyż tak właśnie powinien być wykonywany ten ozdobnik jako mordent i wtedy brzmi lepiej; poprzedzony oktawami, we właściwym tempie będzie miał swoją logikę wzięty równocześnie z oktawą.

Takt 4 po (21) w I wydaniu był w partyturze i w wyciągu notowany: , a w głosie solowym: 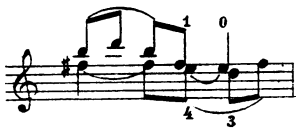 W wydaniu obecnym zaś: Jest to kompromis między tymi wersjami, w którym tak palcowanie jak i skrzyżowanie głosów wydaje się logiczniejsze.

W Kadencji 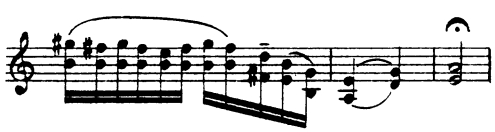 takt pierwszy w I wydaniu budzi wątpliwości, czy należy ostatnią szesnastkę grać *g* czy *gis*. W wydaniu obecnym dodajemy ten krzyżyk 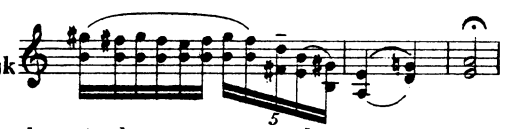 uważając, że jeśli utrzymujemy w całym takcie *gis*, *g* w takcie następnym brzmi plastyczniej i ciekawiej.

W poprzedzających cyfrę (26) dwóch taktach występują trzy głosy. Skrajne głosy to oktawy wznoszące się w górę, środkowy głos to stojące puste *e*. Pochód ten mógłby skończyć się akordem, złożonym z 3 dźwięków *e*.

Wersję tę podajemy w odnośniku w partii solowej: 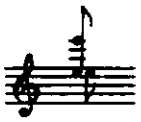

Notacja 6 taktu przed (27): 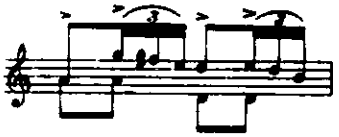 zmieniona została na 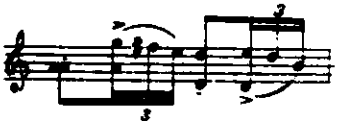

notacja zaś 3 taktu po (27): na 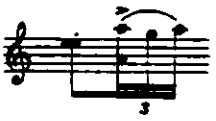 gdyż identyczne problemy w taktach dalszych tak właśnie kompozytor notuje.

W numerze (34) w I wydaniu następująca notacja: 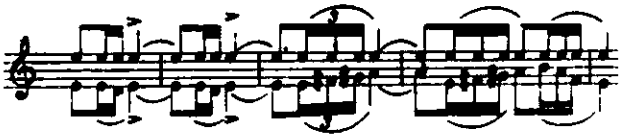

utrzymana jest tylko przez te 4 takty. Zmieniamy ją w wydaniu obecnym na:

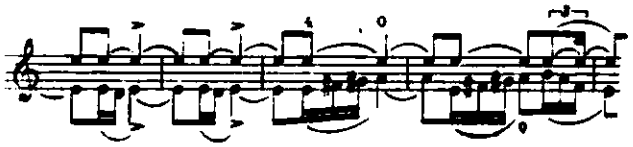 gdyż takiej pisowni używa kompozytor w taktach następnych.

4 takty przed (36) w I wydaniu: zmieniono w wydaniu obecnym na:

gdyż w praktyce taki zapis odpowiada możliwościom technicznym skrzypiec i tę pisownię znajdujemy parę taktów dalej.

Takty 2 i 4 po (36) w I wydaniu: zmieniamy w wydaniu obecnym na:

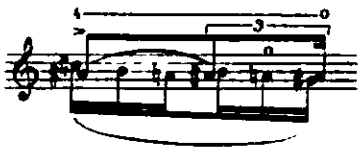 Z pisowni tej jasno wynika, że *ais* głosu górnego schodzi na *a* dopiero razem z *gis* głosu dolnego.

Takt 3 po (37) w wydaniu I: w wydaniu obecnym:

takt 5 po (37) w wydaniu I w wydaniu obecnym: 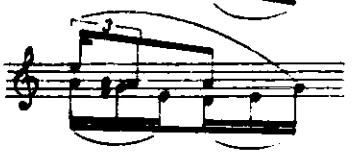

Pisownia obecna wyraźnie uwydatnia ruch każdego z głosów i możliwość ich współbrzmienia.

Takt 2 po (39) w wydaniu I: w wydaniu obecnym:

Zmiana pisowni w tym wypadku spowodowana została zmianą smyczkowania.

Takt 4 po (39) Pisownia w wydaniu I: budziła zastrzeżenia co do wykonania ostatniej ósemki tego taktu – w wydaniu obecnym: 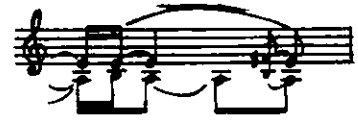 pisownia zgodna jest z brzmieniem zamierzonym przez kompozytora.

3 takty przed (40) inaczej notowane były w I wydaniu wyciągu:

inaczej zaś w partyturze: Tę drugą wersję uważamy za słuszniejszą, gdyż przy *perdendosi* i *diminuendo* kwintę *a–e* przejmuje od solisty orkiestra (violini II i viole), solista zaś schodzi na drugi plan. Aby solista mógł lepiej jeszcze zaczerpnąć oddechu przed czekającą go długą i bogatą kantyleną – dodajemy w obecnym wydaniu fermatę przed cyfrą (40) na kresce taktowej:

Takty 6 i 8 po (45) w wydaniu I: 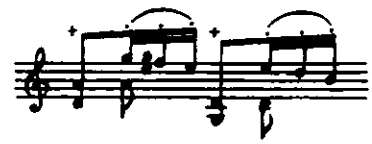 podajemy w wydaniu obecnym w następującej pisowni: 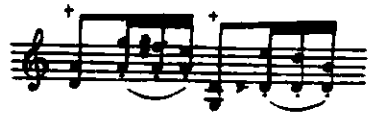 , gdyż przy *saltando* w szybkim tempie i tak smyczek potrącałby o strunę pustą. Kompozytor pisząc ósemkę w dolnym głosie z pewnością miał na myśli brzmienie, wynikające z pisowni obecnej.

Takt 1 w (47) w wydaniu I: 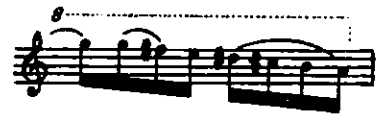 zmieniamy w wydaniu obecnym na:

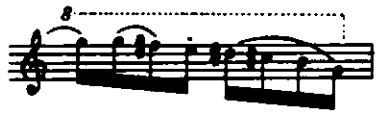 Rysunek tej figuracji powinien być analogiczny do taktu 5 po (47) Poprawiamy w ten sposób, a nie odwrotnie, gdyż tercja powtarzająca się na dwóch ostatnich szesnastkach tego i następnego taktu nadaje pożądaną tu monotonię i zgodna jest pod względem harmonicznym.

Po wprowadzeniu wymienionych zmian, tekst partii solowej jest w pewnym sensie kompromisem między partyturą a I wydaniem wyciągu i głosu solowego. Prócz tych zmian tekstu i pisowni wprowadzamy też w wydaniu obecnym uzupełnienia w zakresie aplikatury, łukowania i artykulacji.

Eugenia Umińska

Zgodnie z ustaloną już tradycją wykonania skorygowano również i uzupełniono następujące tempa:
(26) zamiast *Allegramente molto energico (ritmo ben tenuto)* wprowadzono: *Allegro moderato (pesante) vigoroso.*
(51) *Subito doppio movimento* (♪ = ♩)
(56) *Subito tempo I* (♩ = ♪)

Grzegorz Fitelberg

Pamięci Wielkiego Muzyka, mego Drogiego i Niezapomnianego Przyjaciela
Pawła Kochańskiego

II KONCERT SKRZYPCOWY

Głos skrzypcowy przejrzała
E. Umińska

VIOLINO

KAROL SZYMANOWSKI Op. 61

partia skrzypiec opracowana przy współudziale
Pawła Kochańskiego

Moderato molto tranquillo

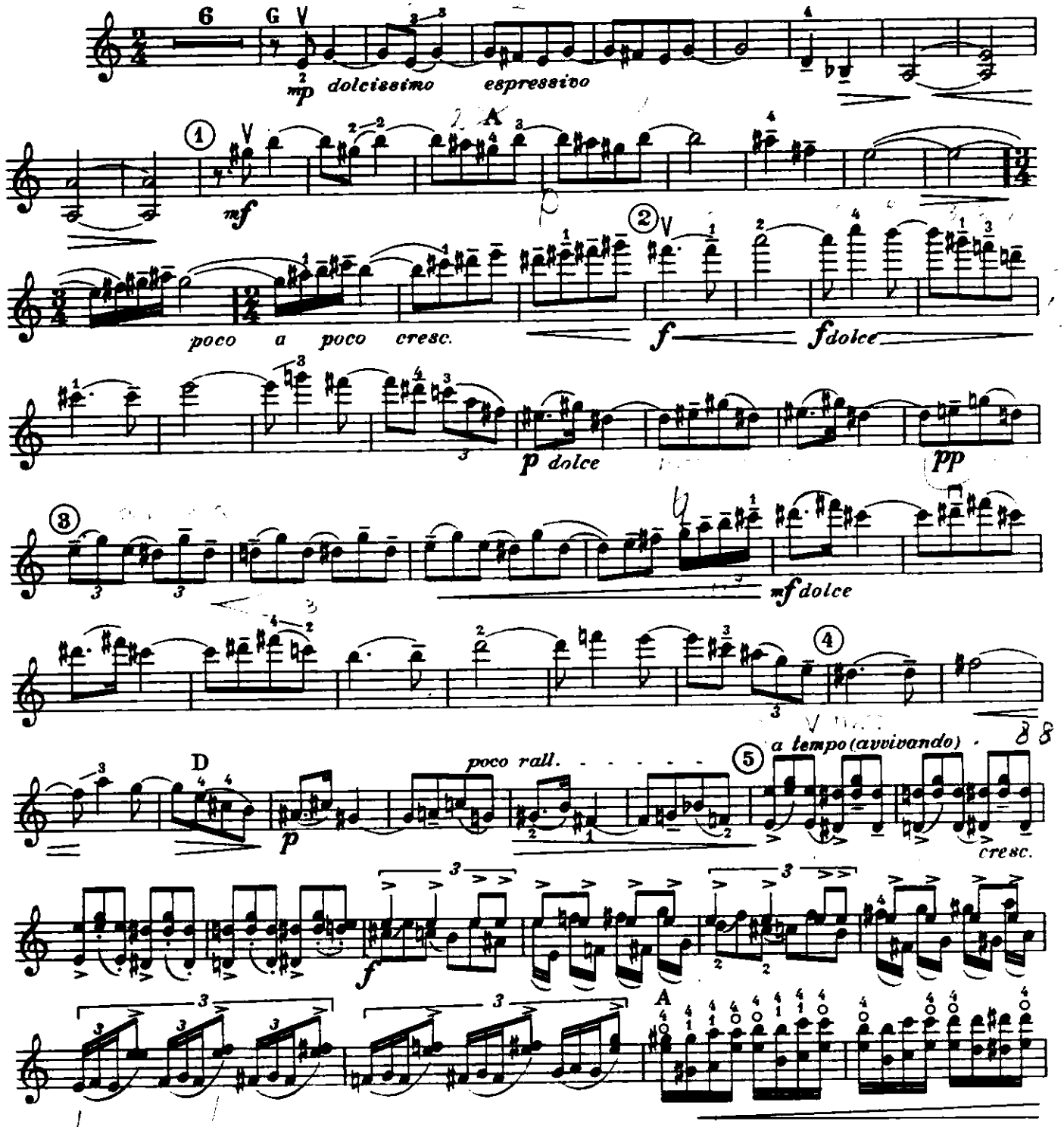

deciso (ritmo ben tenuto)

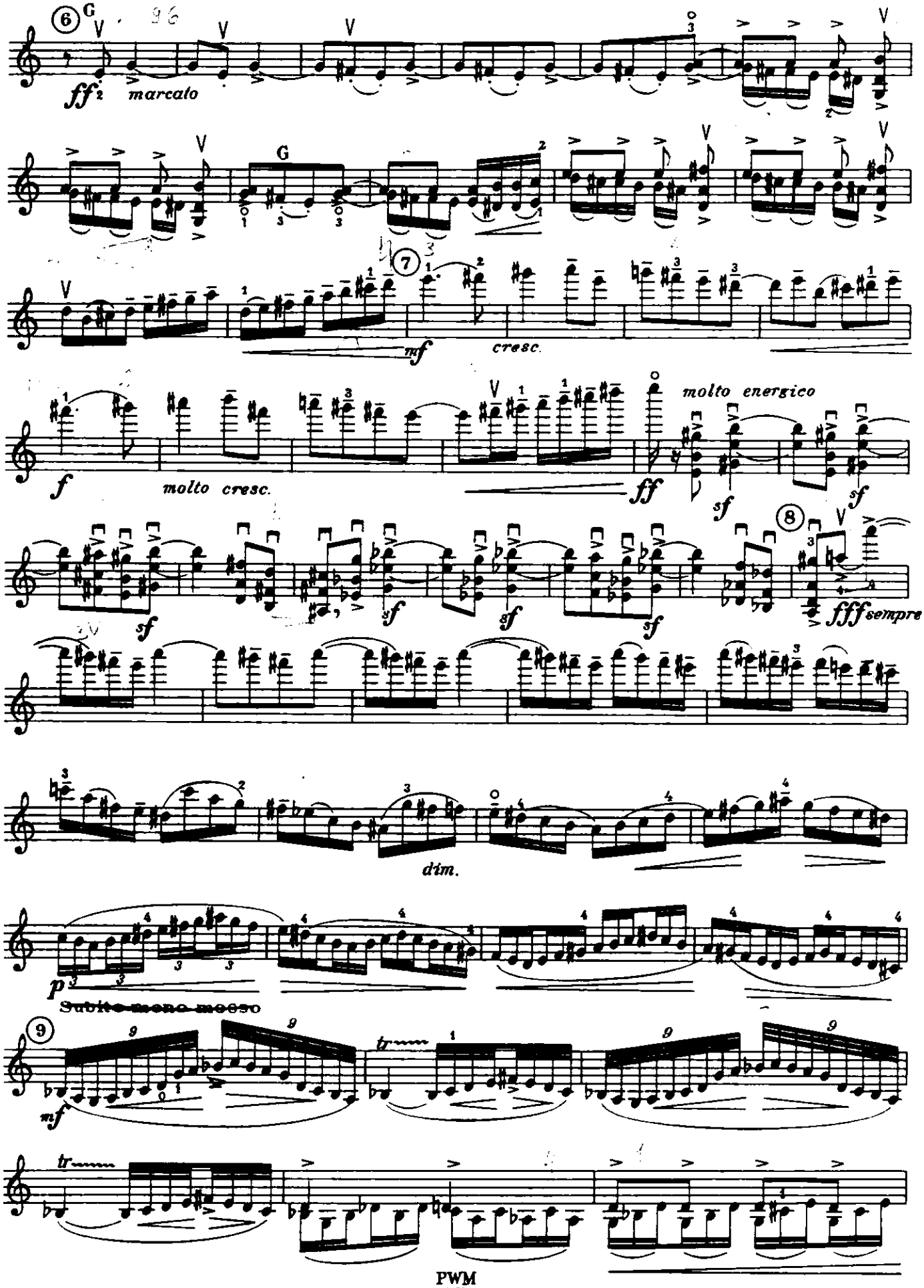

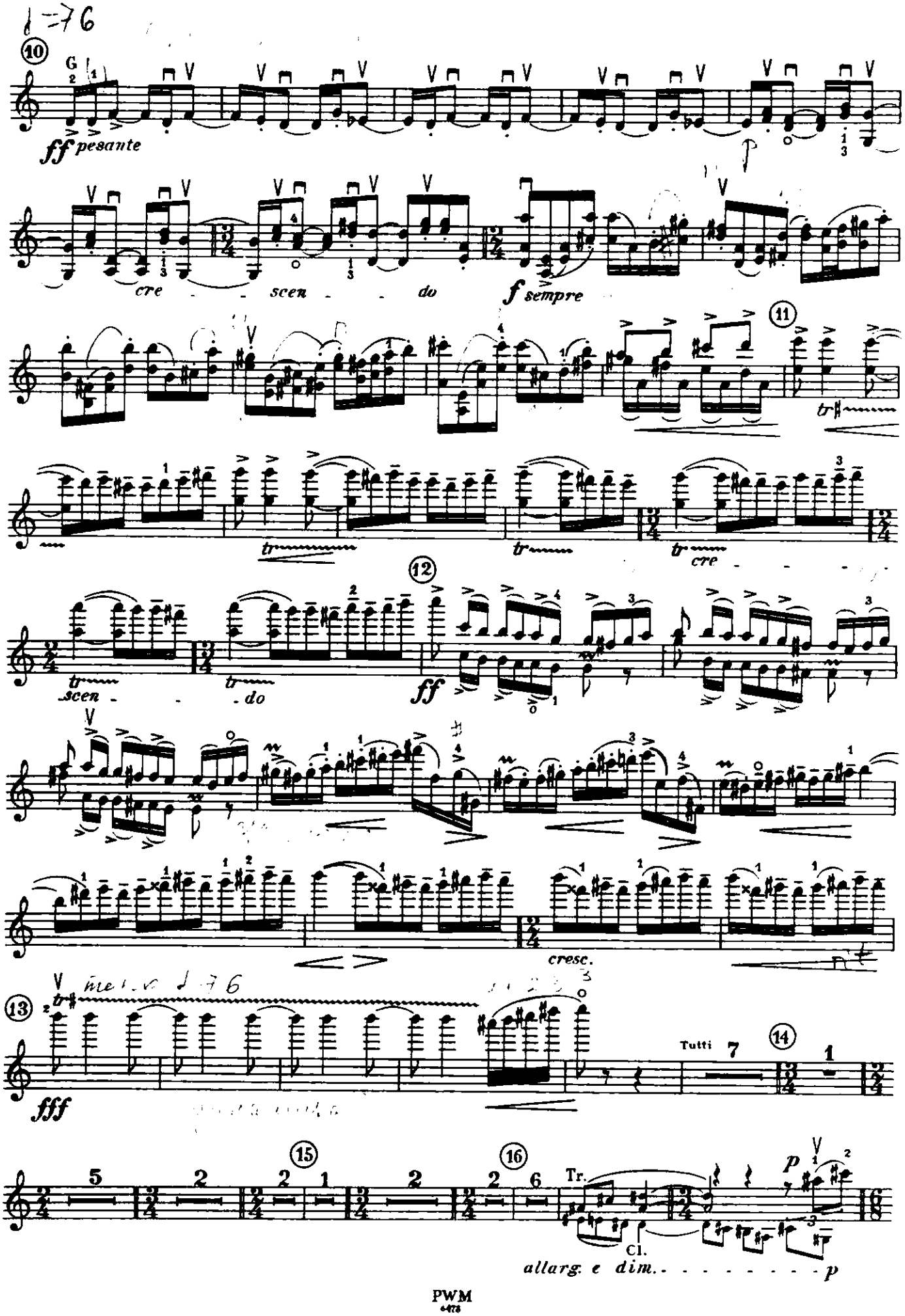
♩=76
10
ff pesante
cre - - scen - - do
f sempre
11
tr
12
scen - - do
ff
cresc.
13
fff
Tutti
7
14
15
16
Tr.
Cl.
p
allarg. e dim. - - - - - - - - p

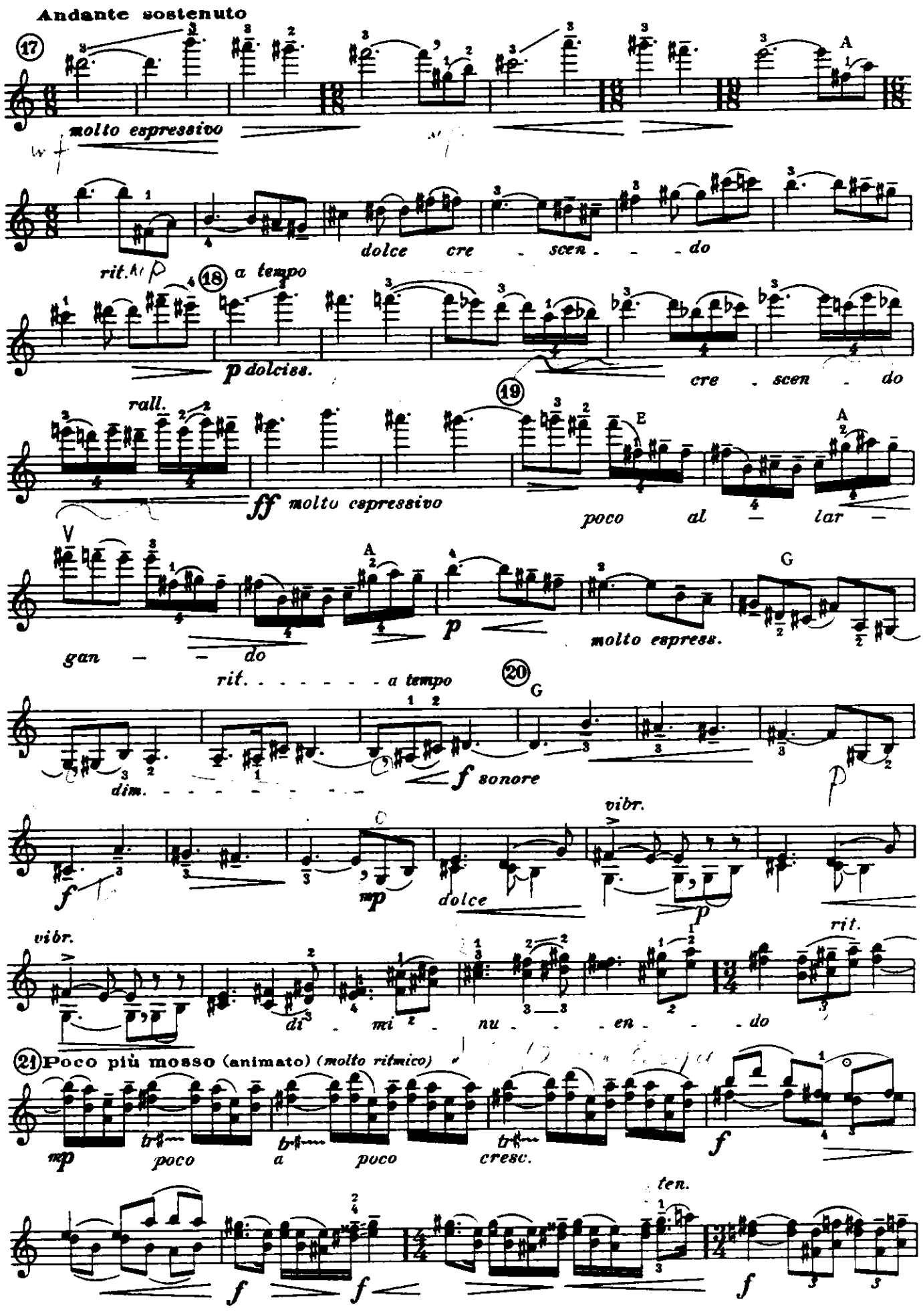
Andante sostenuto
17
molto espressivo
rit.
dolce cre - scen - - do
18
a tempo
p dolciss.
cre - scen - do
rall.
ff molto espressivo
19
poco al - lar -
gan - - do
p
molto espress.
rit. - - - - - - - a tempo
20
dim.
f sonore
f
mp
dolce
vibr.
p
vibr.
di - mi - nu - - - en - - - do
rit.
21
Poco più mosso (animato) (molto ritmico)
mp
poco a poco cresc.
f
ten.
f
f
f

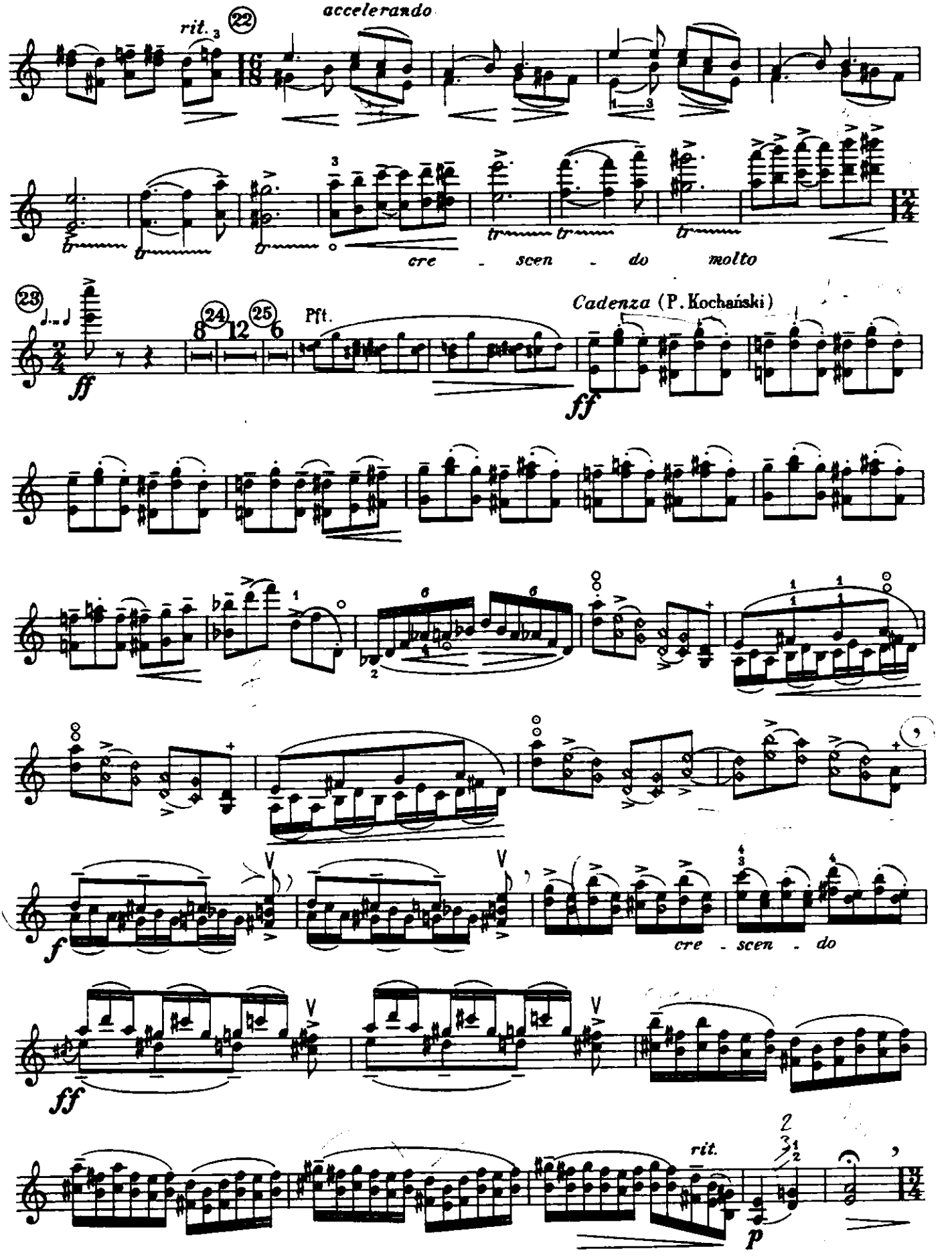
rit.
22
accelerando
cre - scen - do molto
23
24
25
Pft.
Cadenza (P. Kochański)
ff
cre - scen - do
rit.
p

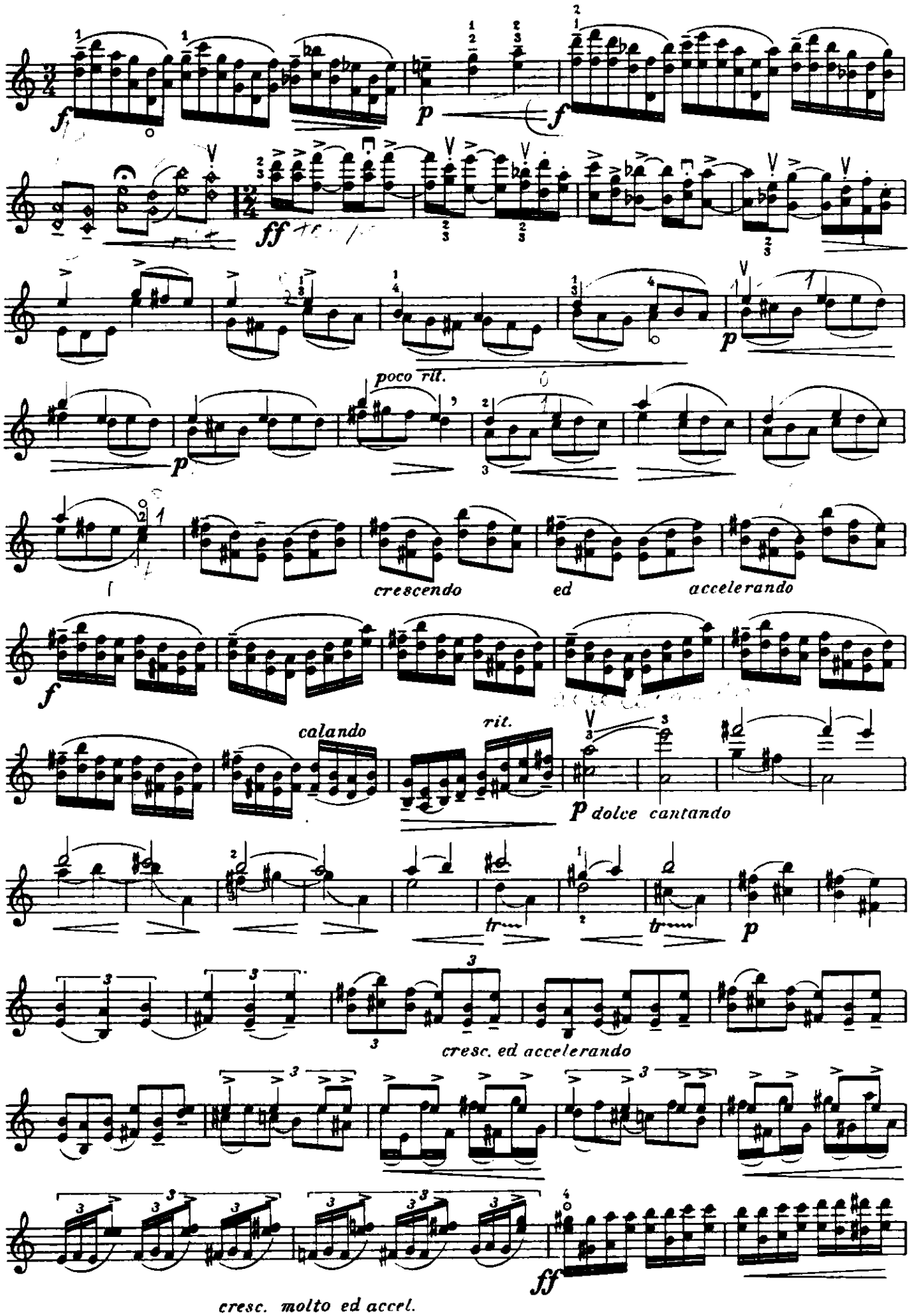
poco rit.
crescendo
ed
accelerando
calando
rit.
dolce cantando
cresc. ed accelerando
cresc. molto ed accel.

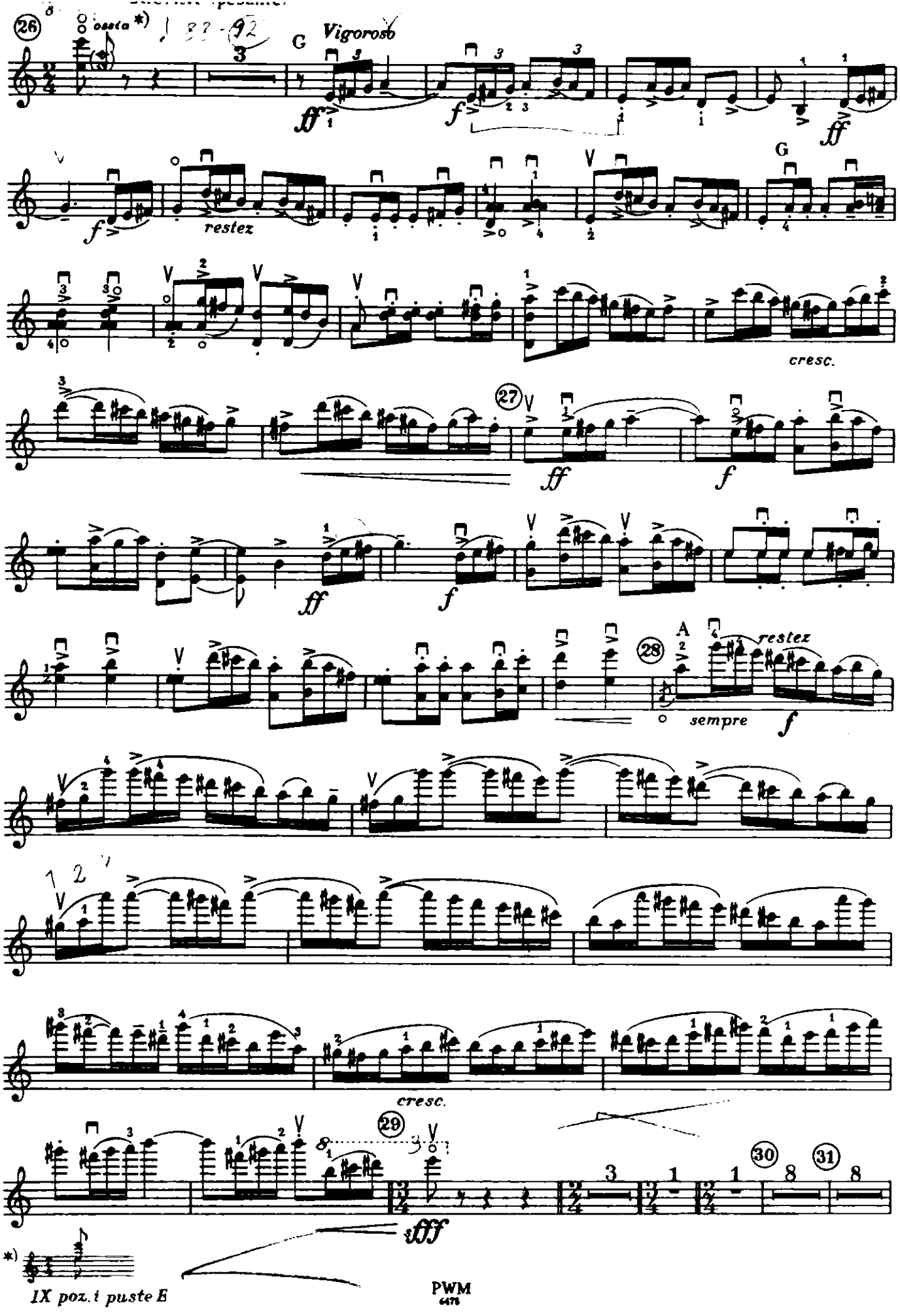
26
ossia *)
G
Vigoroso
ff
f
restez
cresc.
27
28
A
sempre
cresc.
29
30
31
sfff
*)
IX poz. i puste E

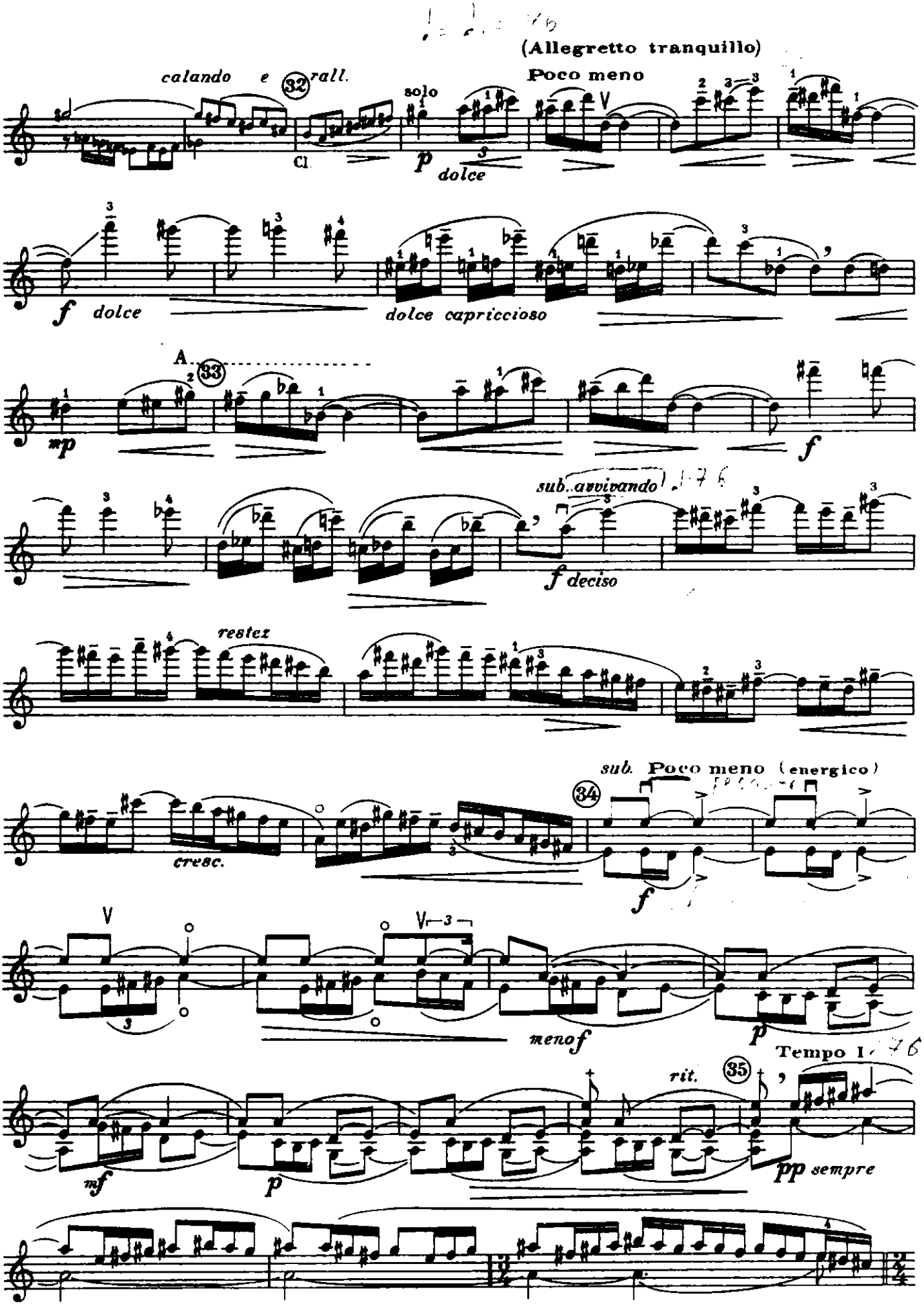
(Allegretto tranquillo)
Poco meno
calando e rall.
32
solo
Cl.
p dolce
f dolce
dolce capriccioso
A
33
mp
f
sub. avvivando
f deciso
restez
sub. Poco meno (energico)
34
cresc.
f
meno f
p
Tempo I
rit.
35
mf
p
pp sempre

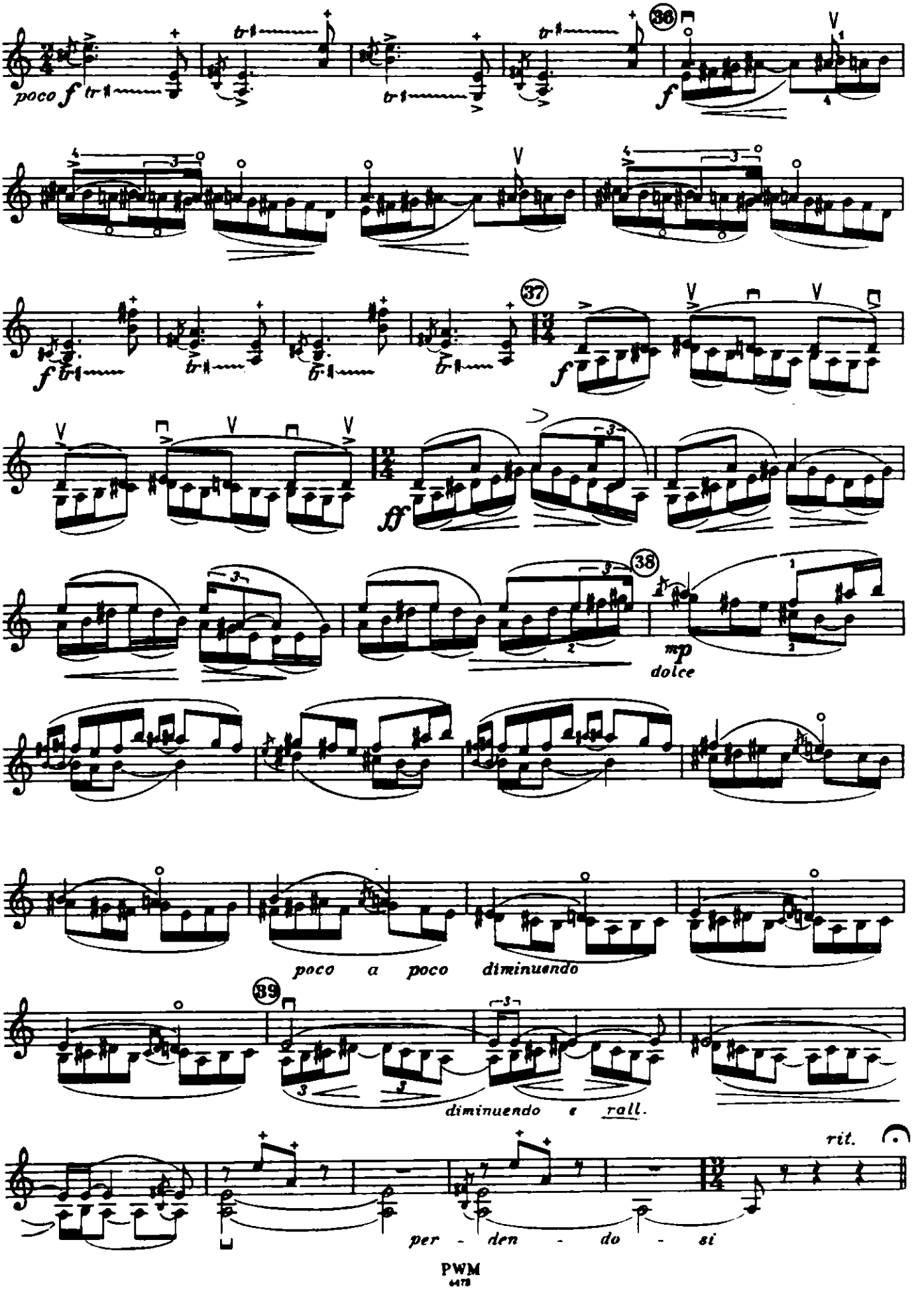
poco f
36
f
37
f
ff
38
mp
dolce
poco a poco diminuendo
39
diminuendo e rall.
rit.
per - den - do - si

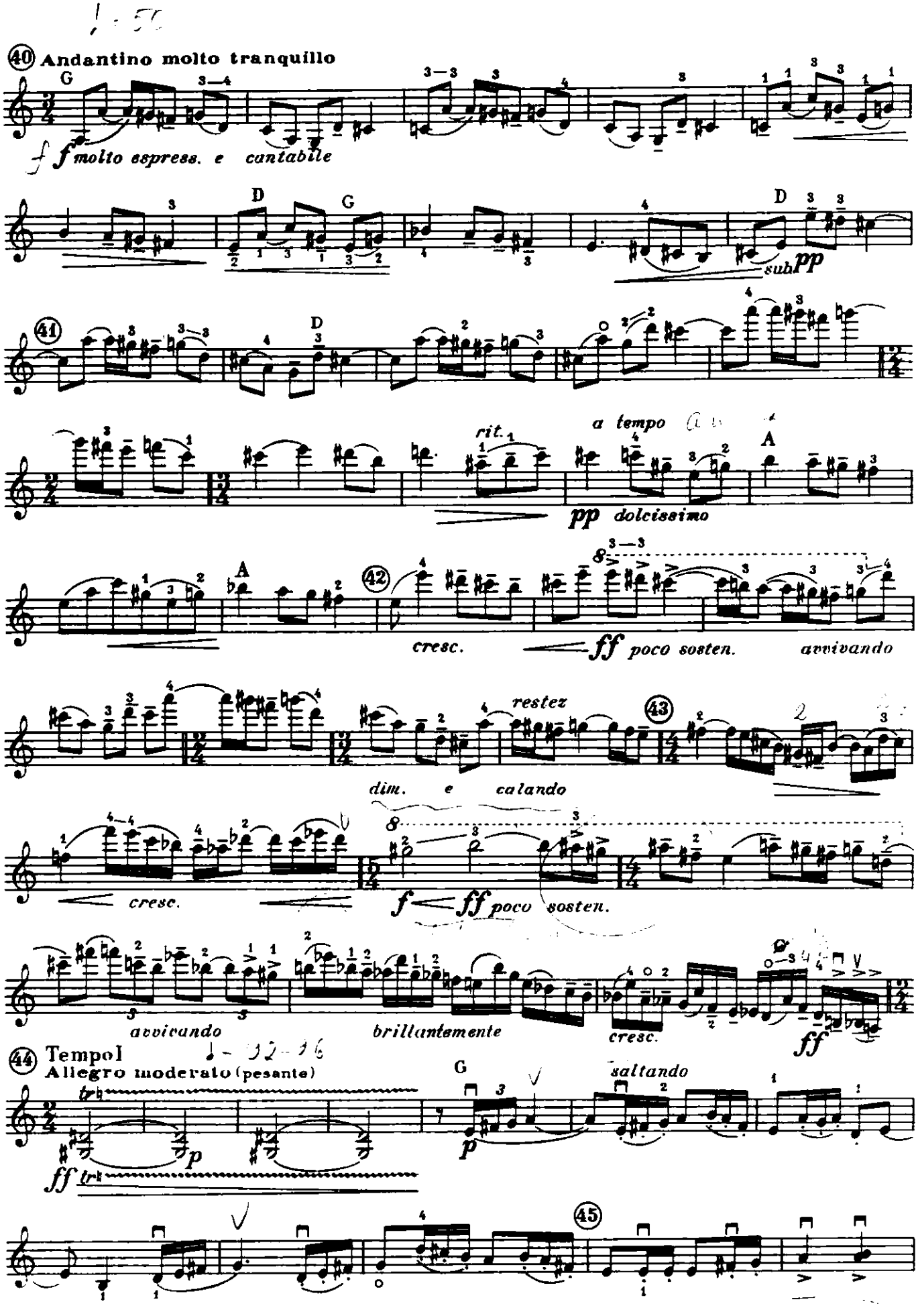
40 Andantino molto tranquillo
molto espress. e cantabile
sub pp
41
a tempo
rit.
pp dolcissimo
42
cresc.
ff poco sosten.
avvivando
43
restez
dim. e calando
cresc.
f ff poco sosten.
avvivando
brillantemente
cresc.
ff
44 Tempo I
Allegro moderato (pesante)
saltando
45

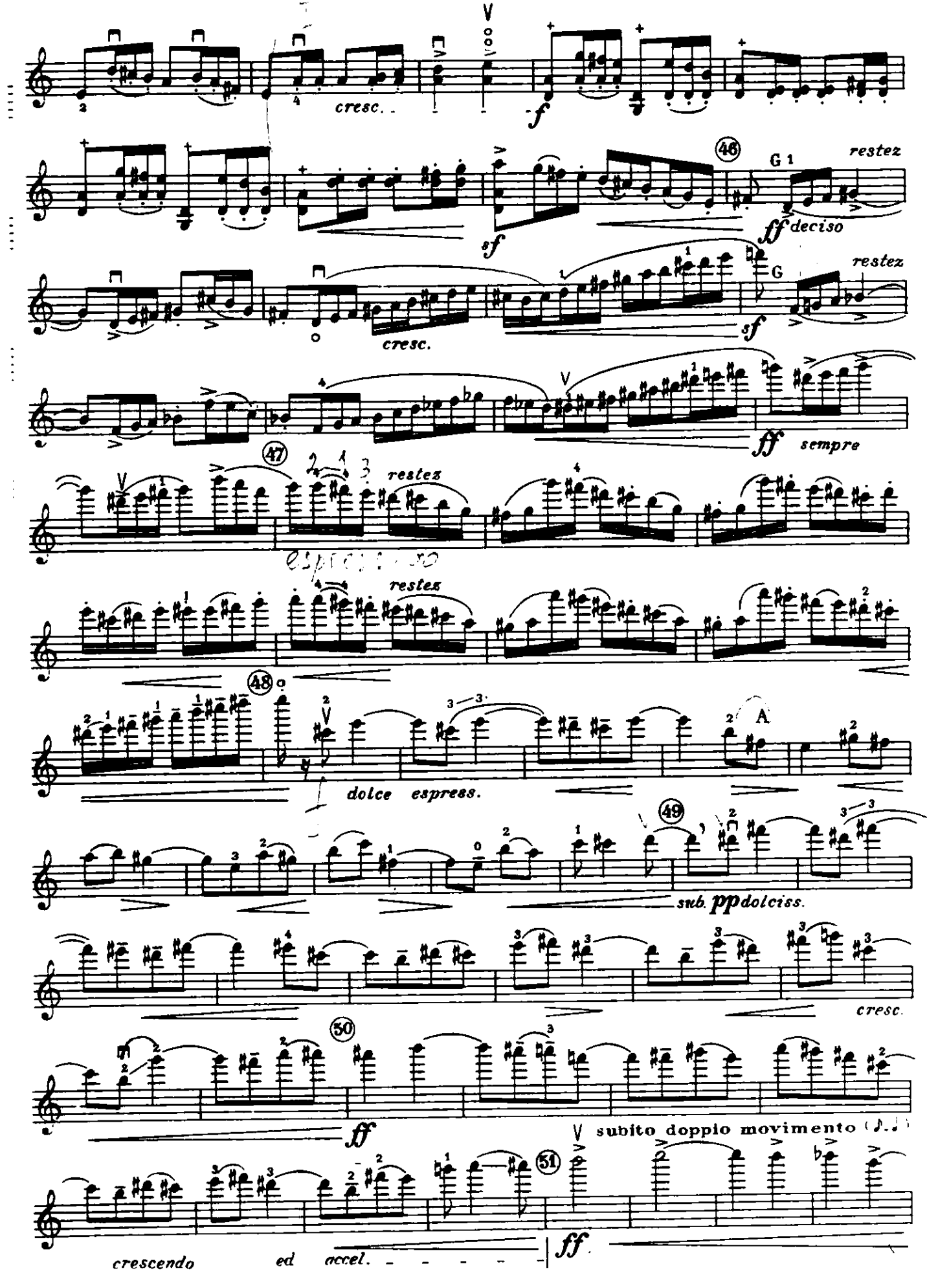
cresc.
f
46
G 1
restez
sf
ff deciso
cresc.
G
restez
sf
ff sempre
47
restez
espressivo
restez
48
A
dolce espress.
49
sub. pp dolciss.
cresc.
50
ff
subito doppio movimento
51
crescendo ed accel.
ff

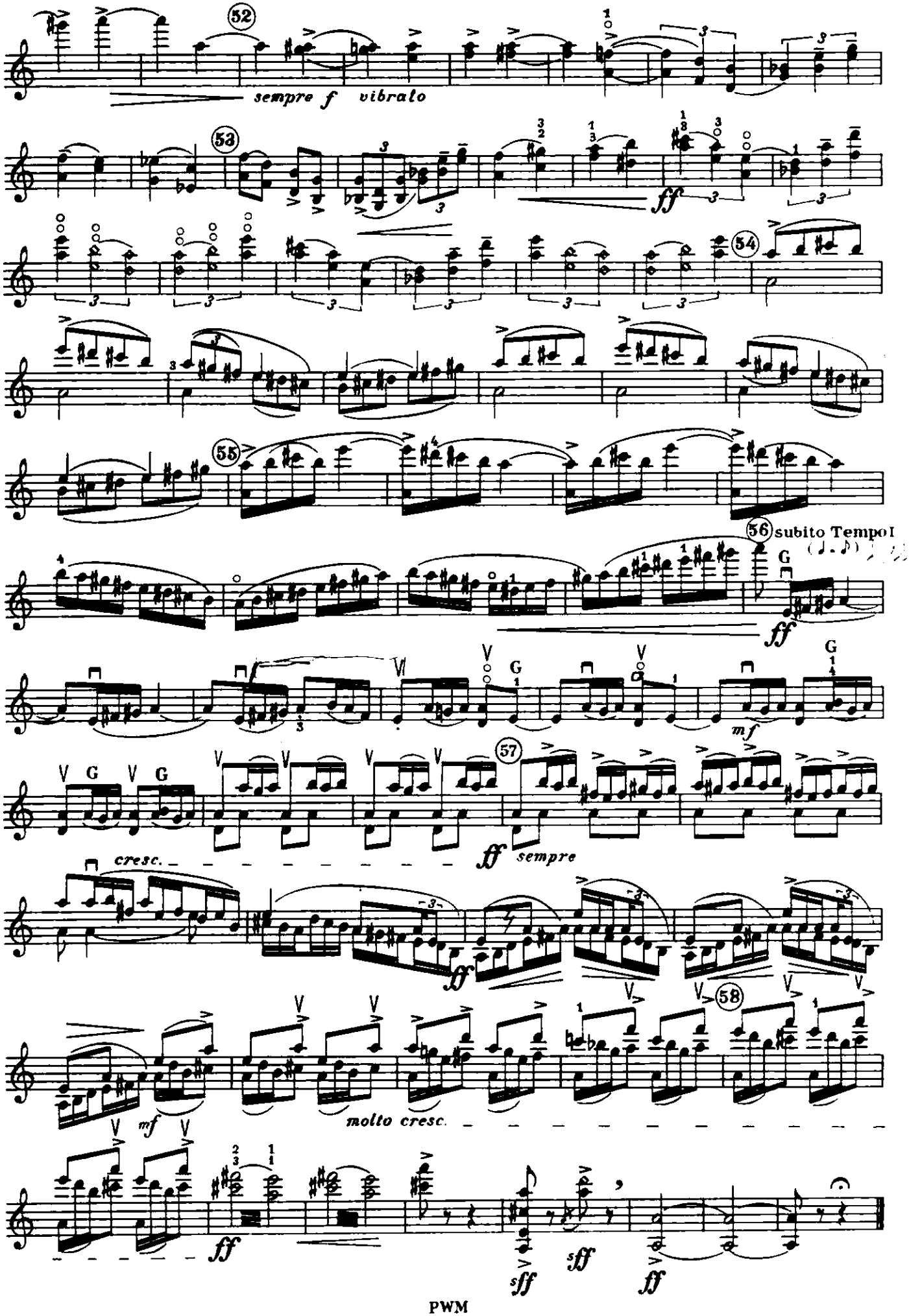
52
sempre f vibrato
53
ff
54
55
56 subito Tempo I
mf
57
ff sempre
cresc.
molto cresc.
58
sff
sff
ff

II Koncert skrzypcowy

Wyciąg fortepianowy opracował
GRZEGORZ FITELBERG

Głos skrzypcowy przejrzała
EUGENIA UMIŃSKA

KAROL SZYMANOWSKI op. 61

partia skrzypiec opracowana przy współudziale
PAWŁA KOCHAŃSKIEGO

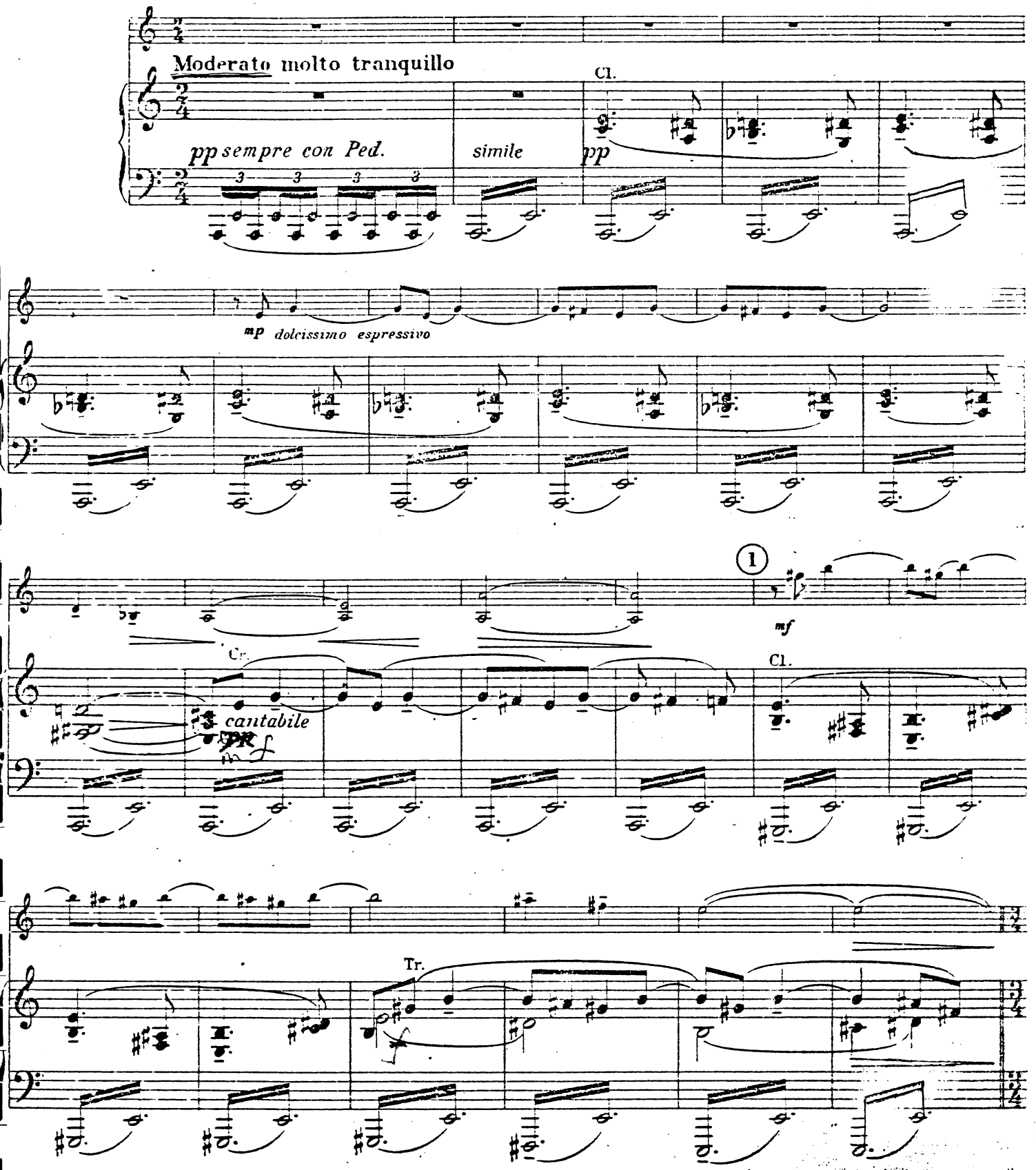

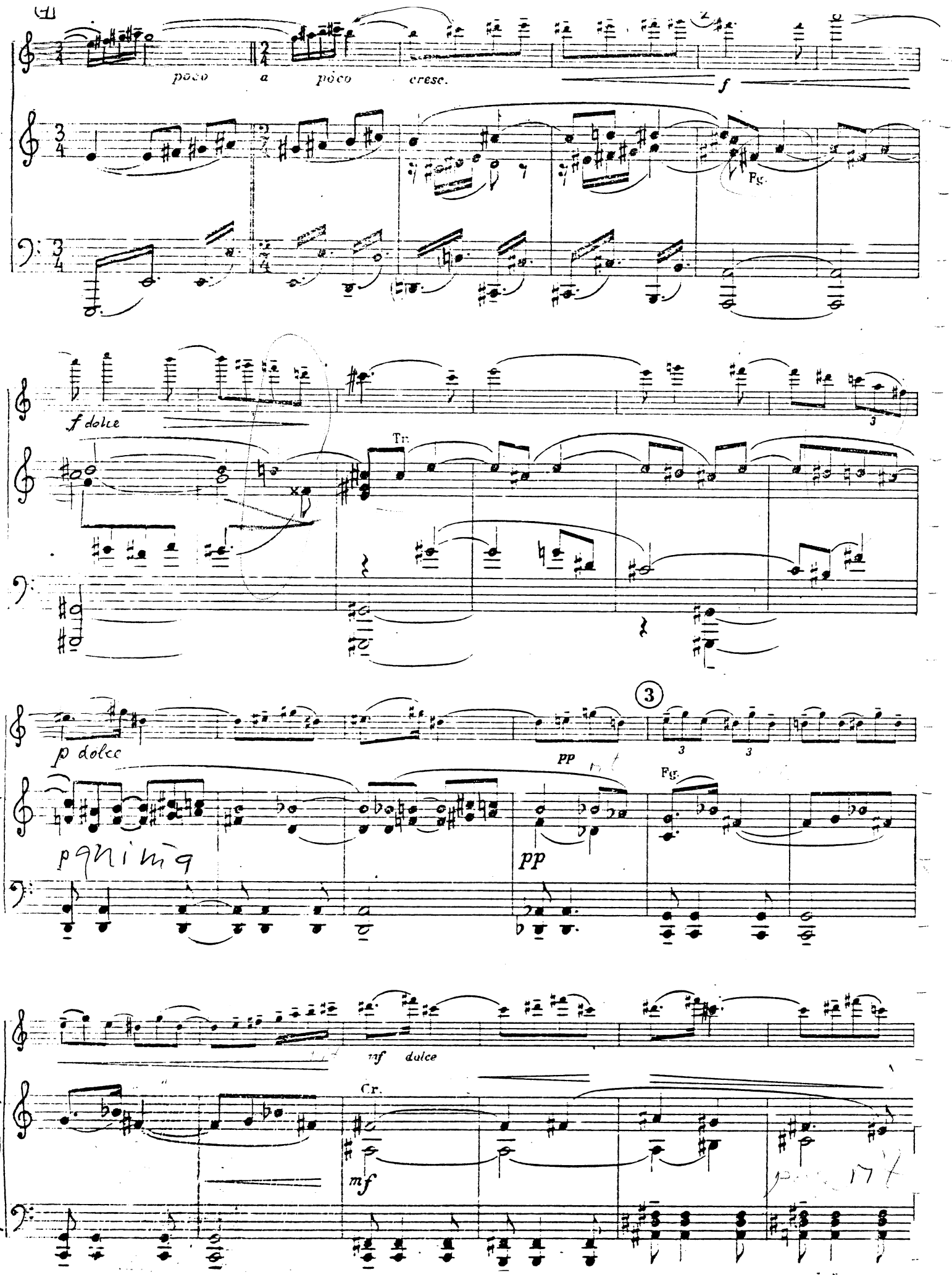
poco a poco cresc.
f
Fg.
f dolce
Tr.
p dolce
3
pp
Fg.
pp
mf dolce
Cr.
mf

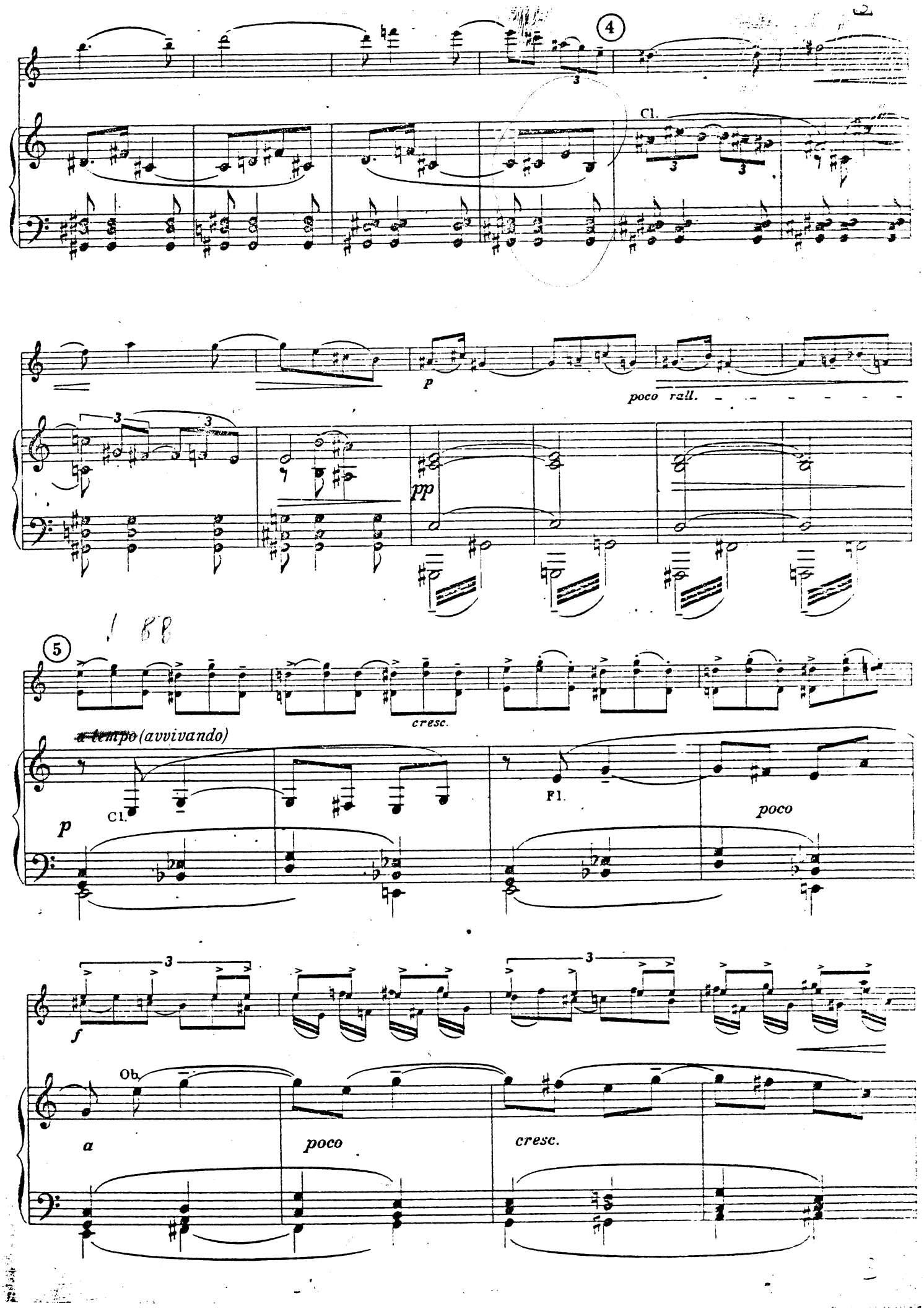
4
Cl.
3
3
3
p
poco rall.
3
3
pp
5
cresc.
a tempo (avvivando)
Cl.
p
Fl.
poco
3
3
f
Ob.
a
poco
cresc.

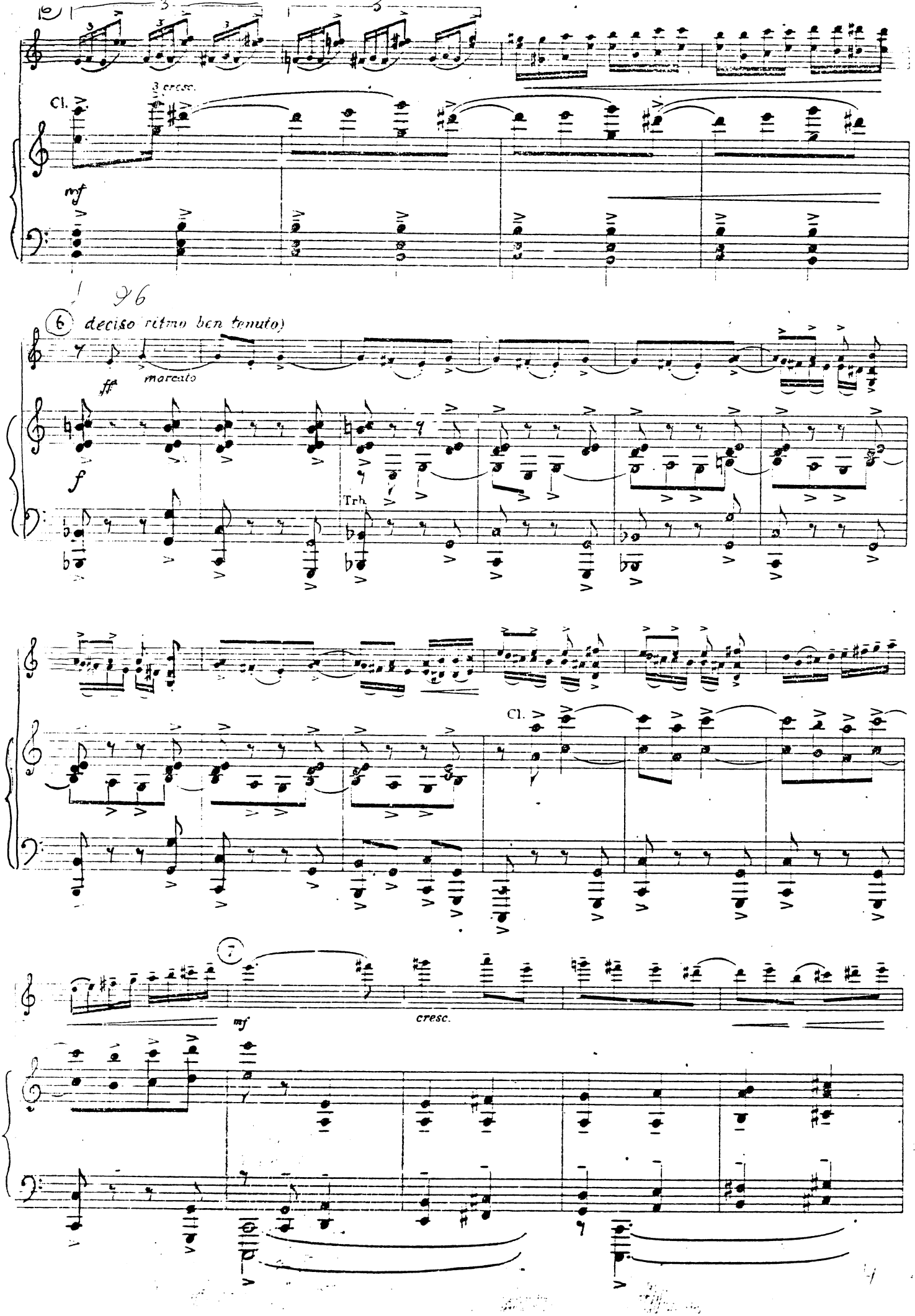
Cl.
3 cresc.
mf
6
deciso ritmo ben tenuto
ff
marcato
f
Trb.
Cl.
7
mf
cresc.

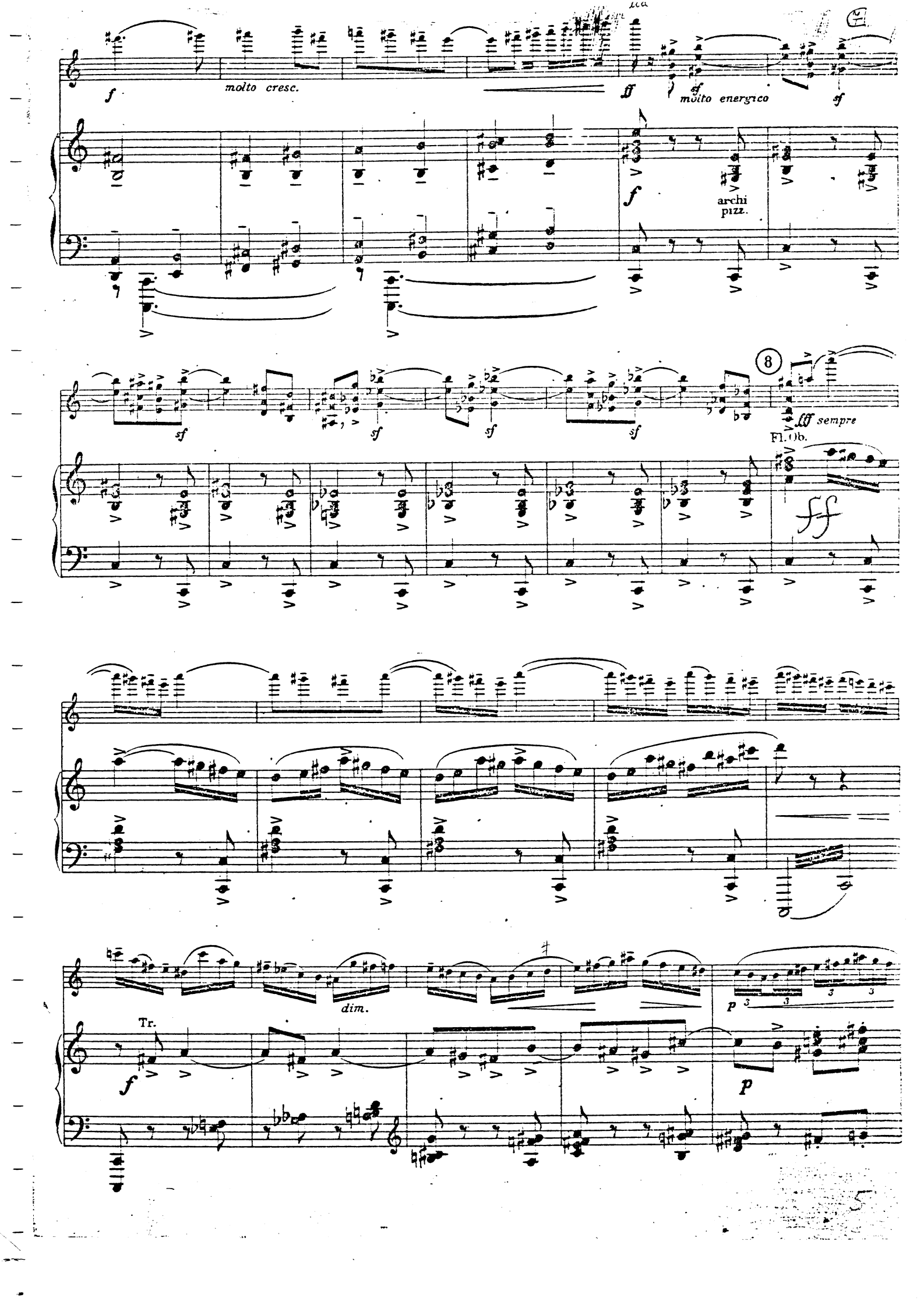
molto cresc.
molto energico
archi
pizz.
8
Fl.Ob.
Tr.
dim.

Subito meno mosso

9

mf

Cr.

p

Vc. Cb.

marcato

sfz *p* *sfz* *p*

10

ff pesante

Vle

Vc.

sf

cresc e n d o

f *sempre*

Fl.

mf

Cr.

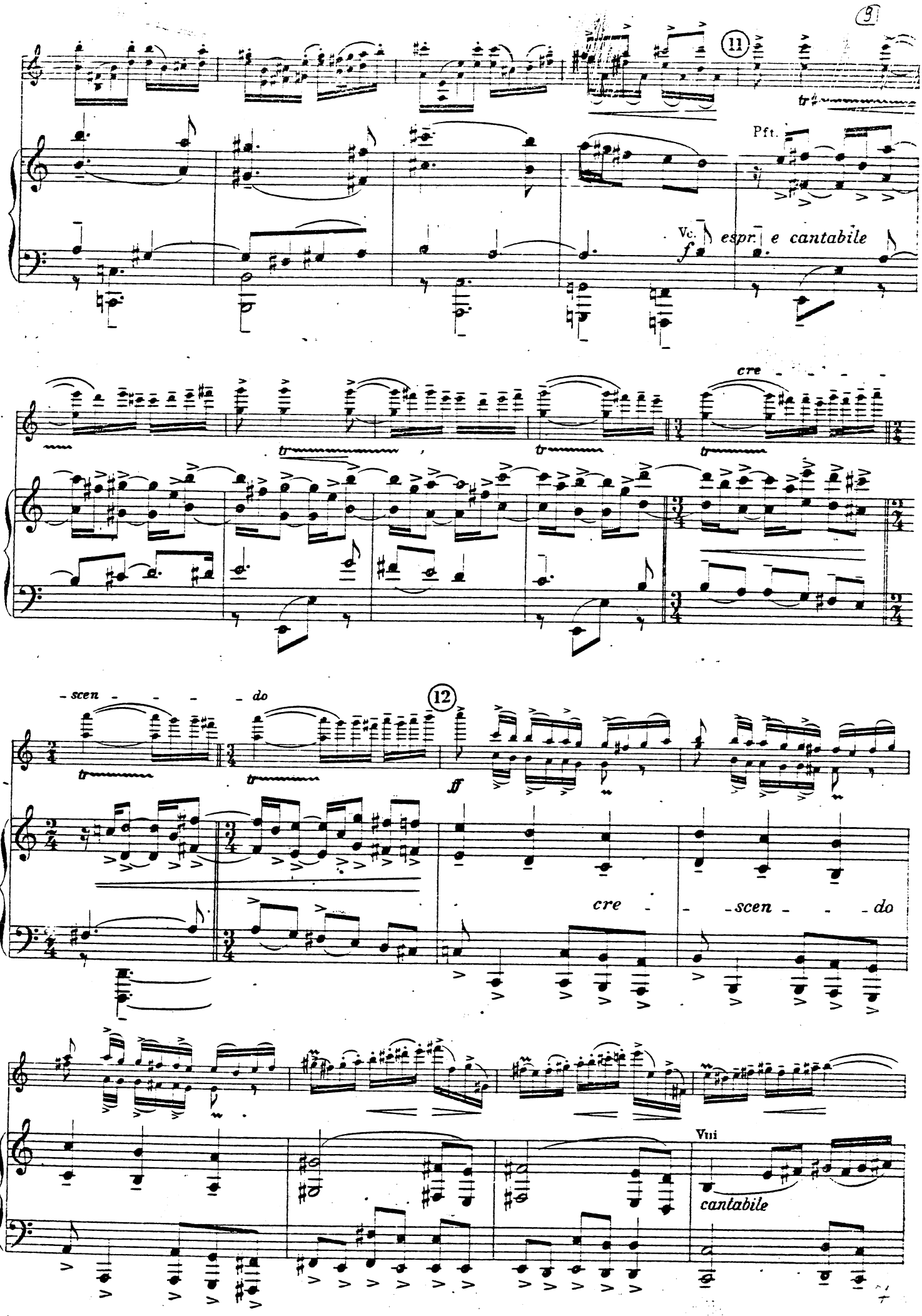
11
Pft.
Vc.
espr. e cantabile
cre
scen
do
12
ff
cre
scen
do
Vlli
cantabile

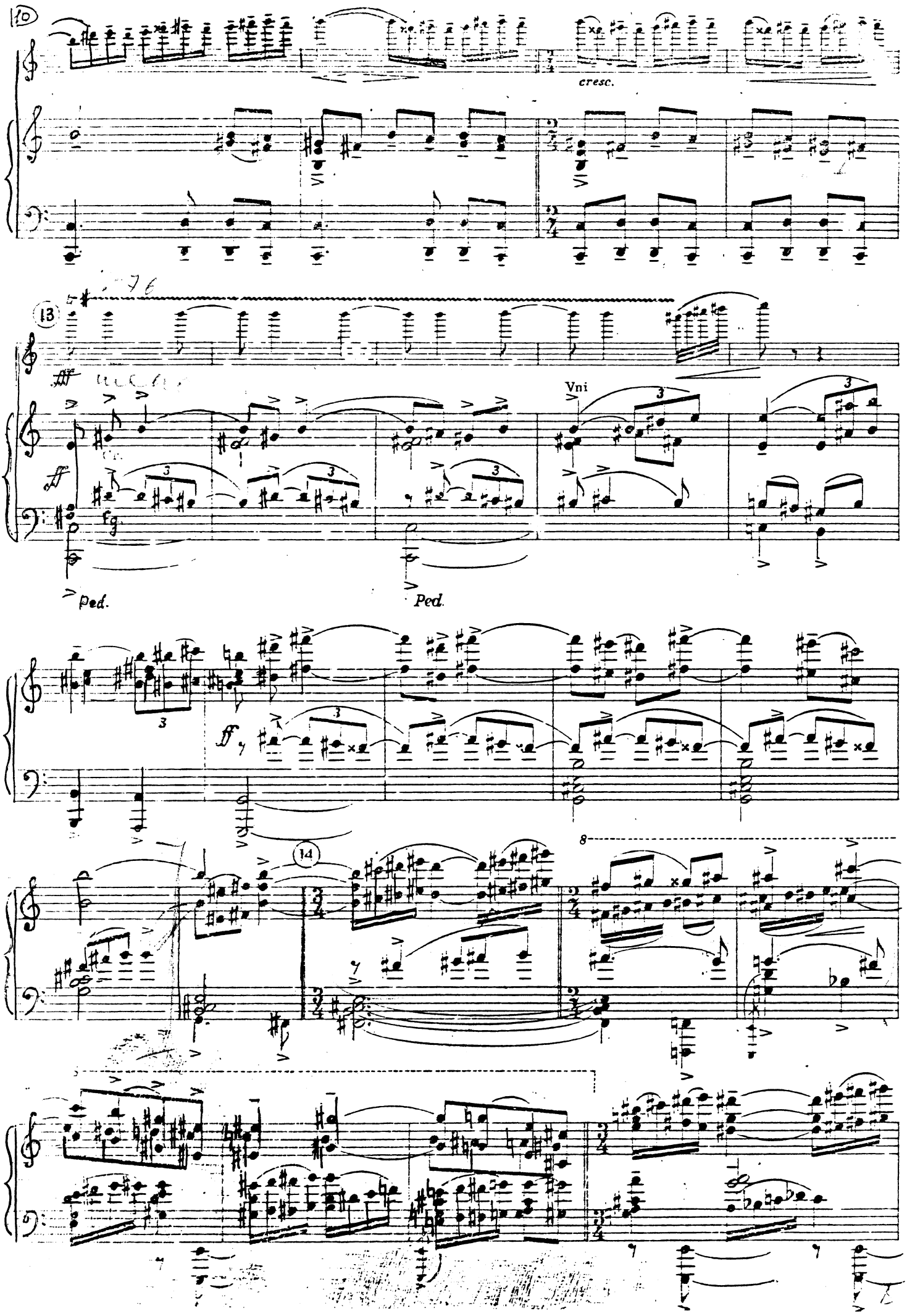
10
cresc.
13
Vni
Ped.
Ped.
14
8

15

16

allargando e dim.

allargando molto e diminuendo

40

Andante sostenuto

17

p molto espressivo

Tr.

Cl.

rallent.

Fl.

pp

Fg.

pp

Fl.

C-fg.

Cr.

cantabile

Vc. solo

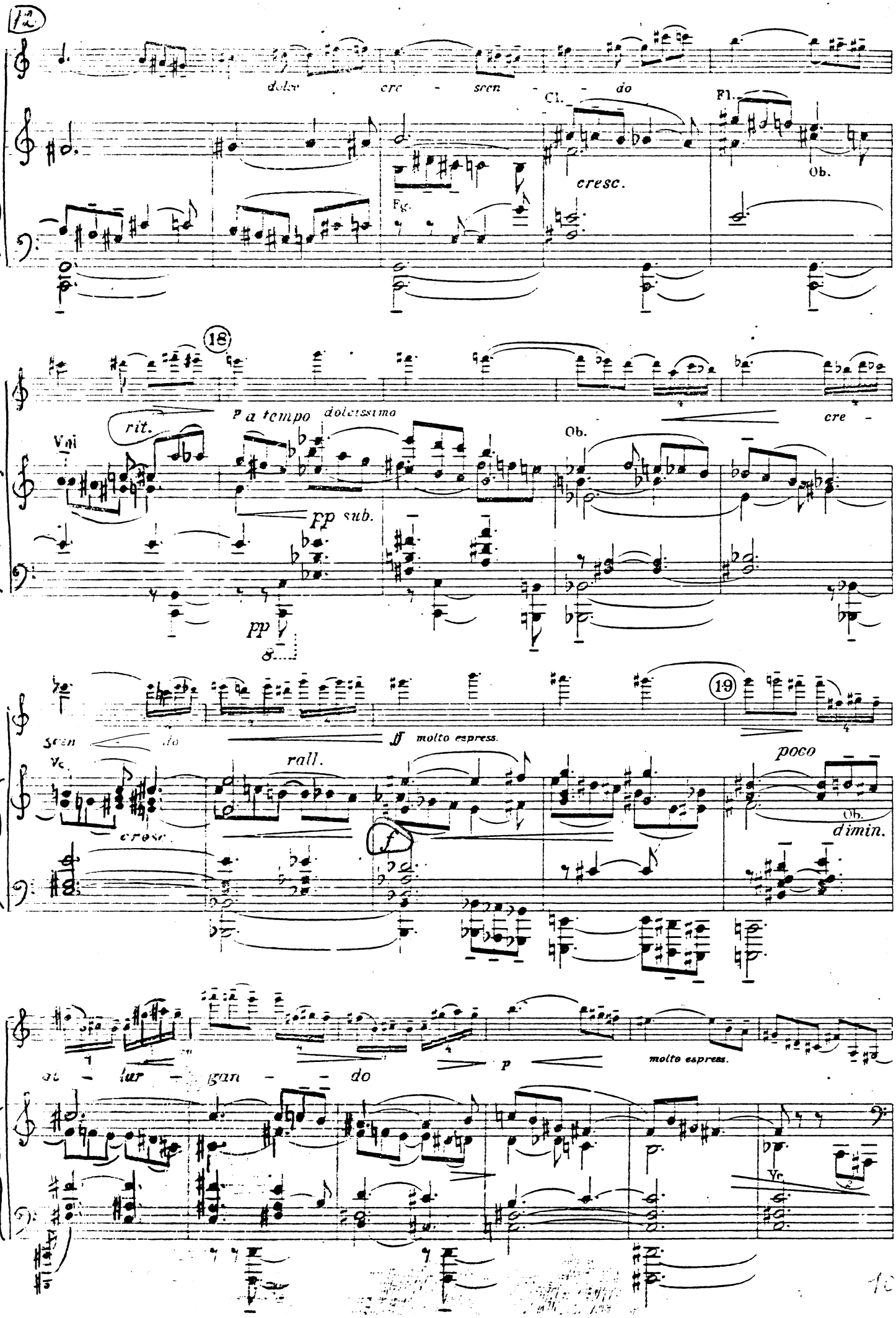
dolce cre - scen - do
Cl.
Fl.
Ob.
cresc.
Fg.
18
rit.
a tempo dolcissimo
cre -
Vni
Ob.
pp sub.
pp
19
scen - do
ff molto espress.
Vc.
rall.
poco
cresc.
Ob.
dimin.
p
molto espress.
- gan - do
Vc.

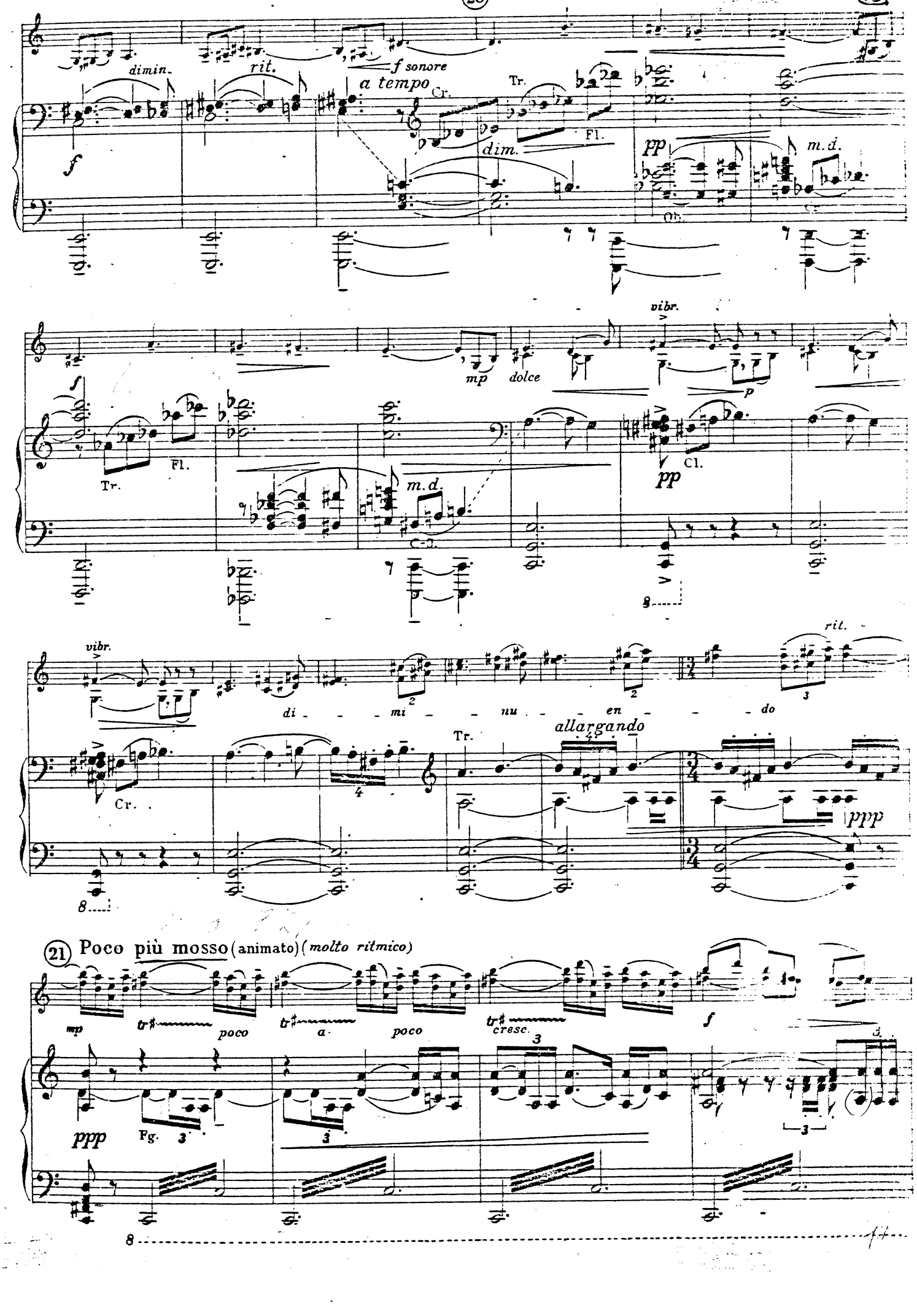
dimin.
rit.
f sonore
a tempo
Cr.
Tr.
Fl.
dim.
pp
m.d.
Ob.
f
mp
dolce
vibr.
p
Tr.
Fl.
m.d.
Cl.
pp
vibr.
di - - - mi - - nu - - en - - do
rit.
allargando
Tr.
Cr.
ppp
21 Poco più mosso (animato) (molto ritmico)
mp
tr
poco
a
poco
cresc.
f
ppp
Fg.
ff

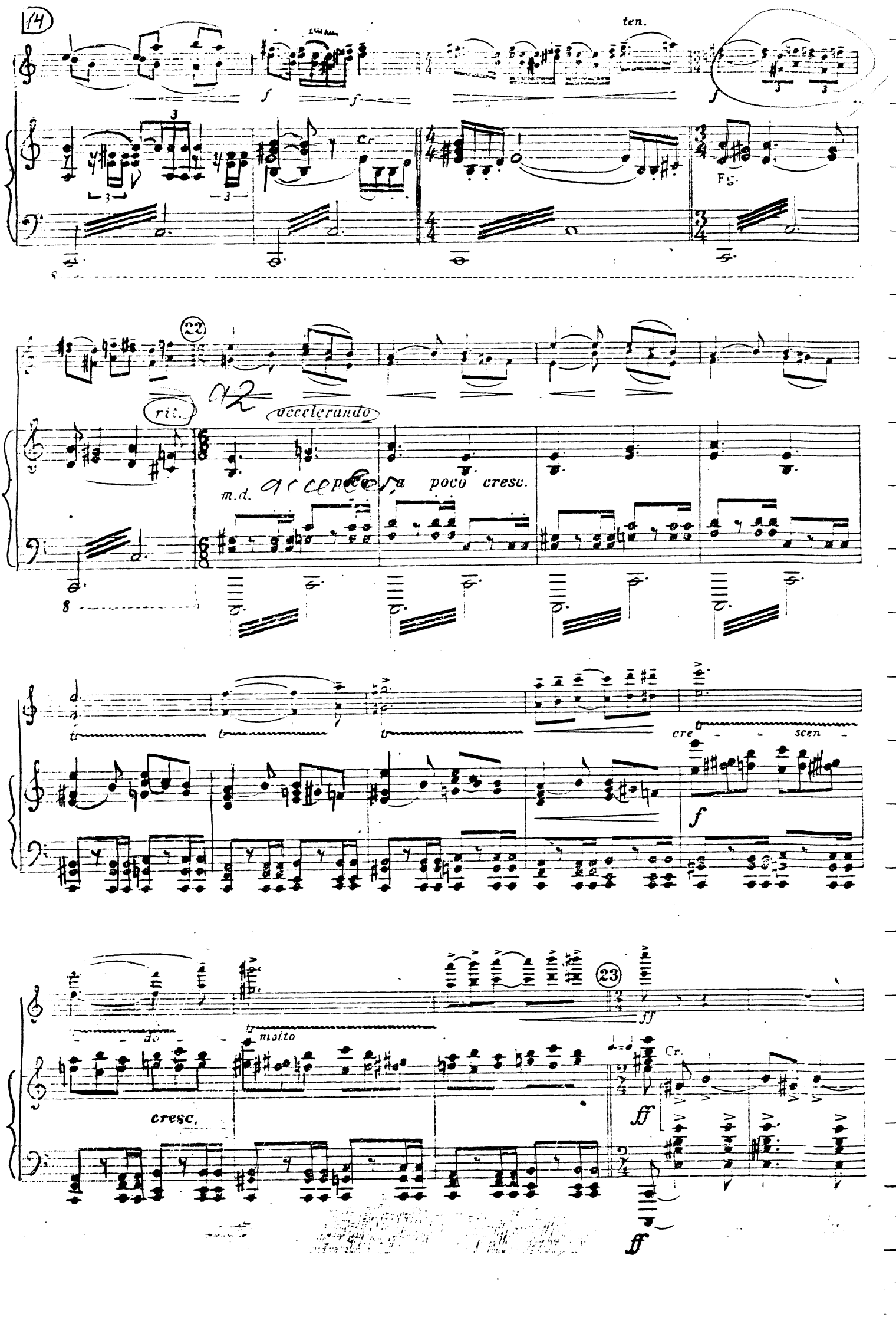
14
ten.
f
Cr.
Fg.
22
rit.
accelerando
m.d.
a poco cresc.
cre
scen
f
23
ff
molto
cresc.
Cr.
ff
ff

24

cresc.

espress

calando

ff

dimin.

f

calando

25

dim.

mf

p

dim.

Cadenza (P. Kochański

calando

ff

pp

sf

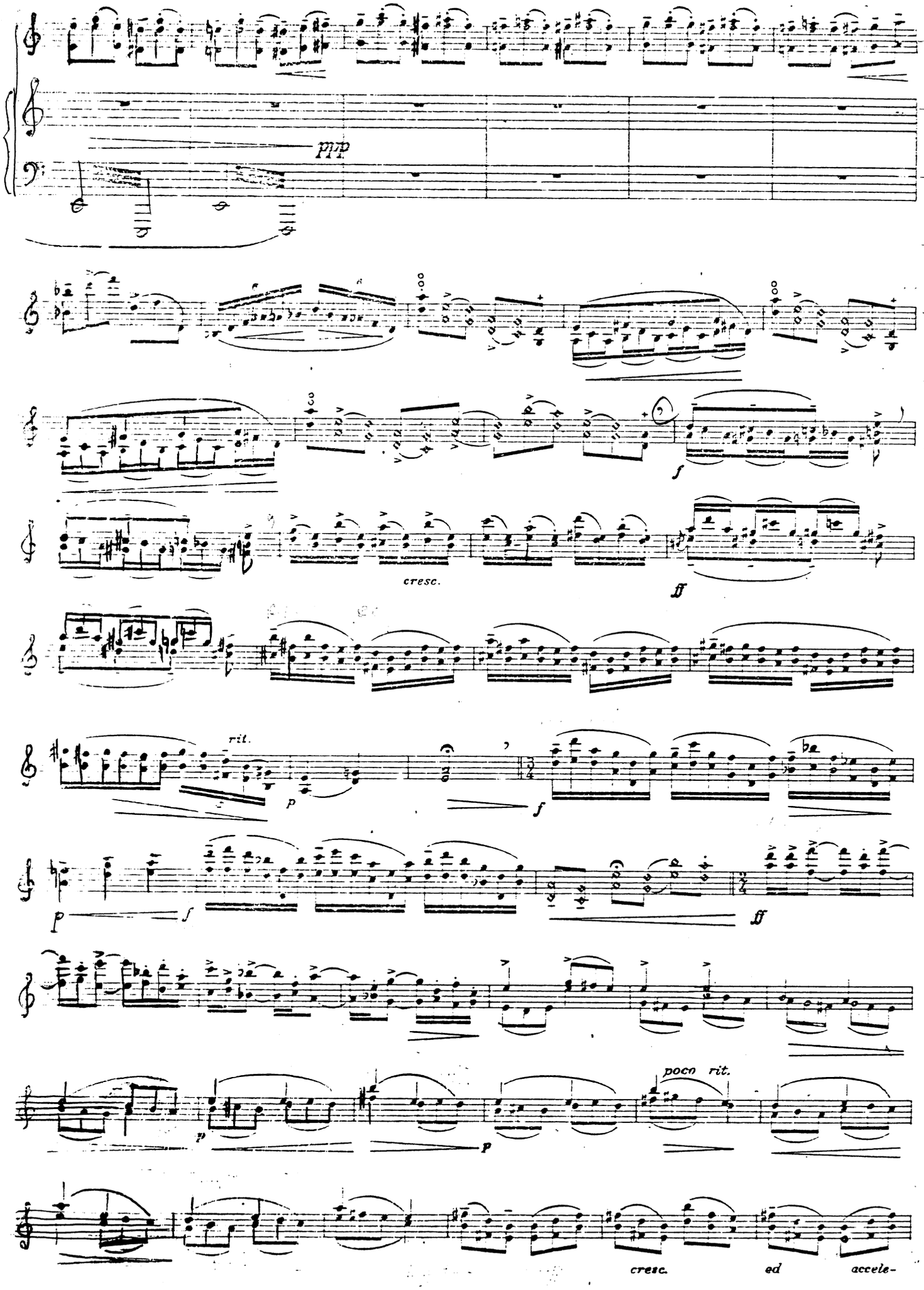
ppp
cresc.
ff
rit.
p
f
p
f
fff
p
p
poco rit.
cresc.
ed
accele-

rando

calando

rit.

p dolce cantando

p

cresc. ed accel.

cresc. molto ed accel.

(26) Allegro moderato (pesante)

ossia

ff

ff p archi pizz.

энергично, мощно

Vigoroso - 92

ff

f

ff

f

Fg.

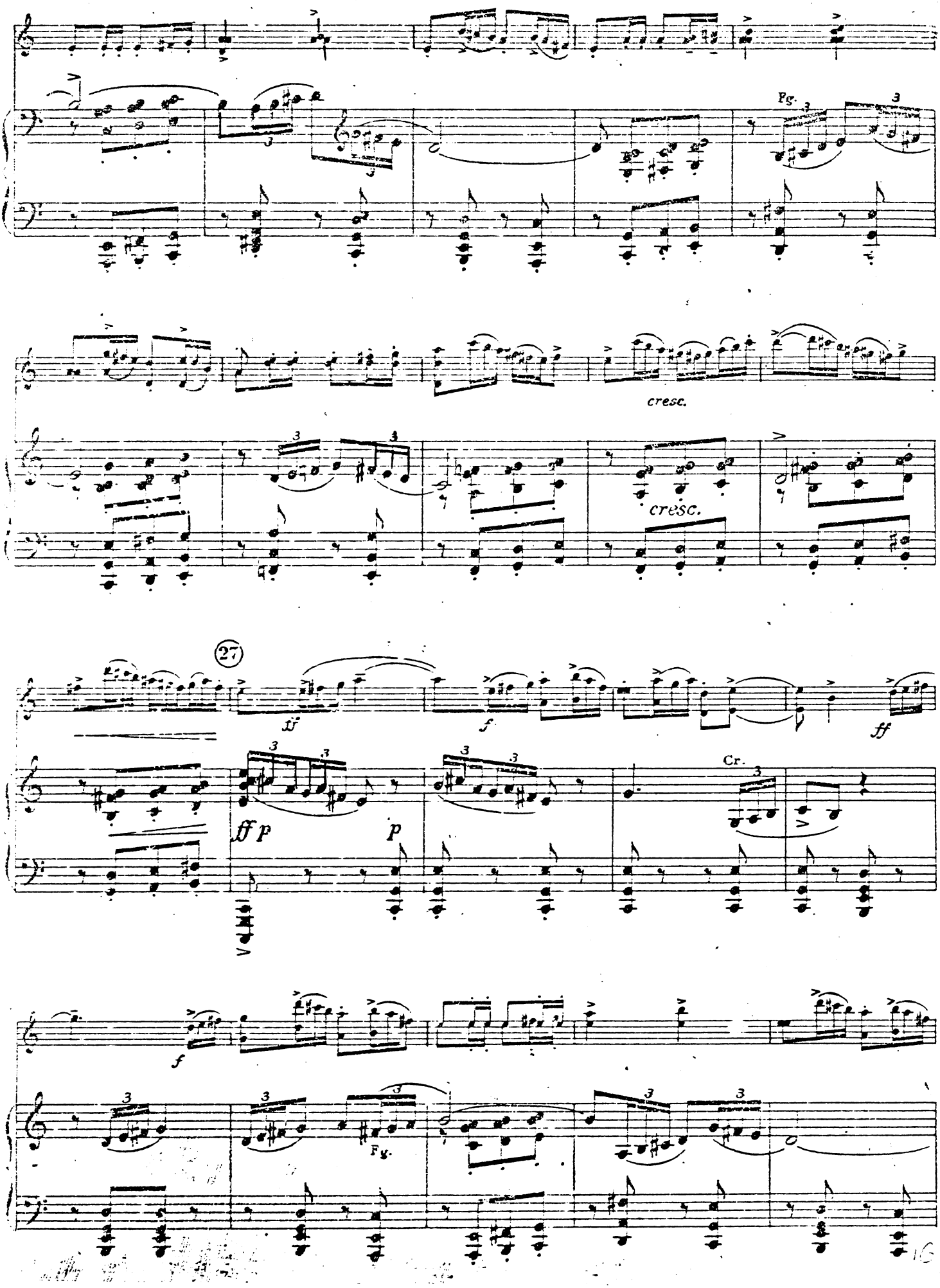
Pg.
cresc.
cresc.
27
ff
f
ff
ff p
p
Cr.
f
Fg.

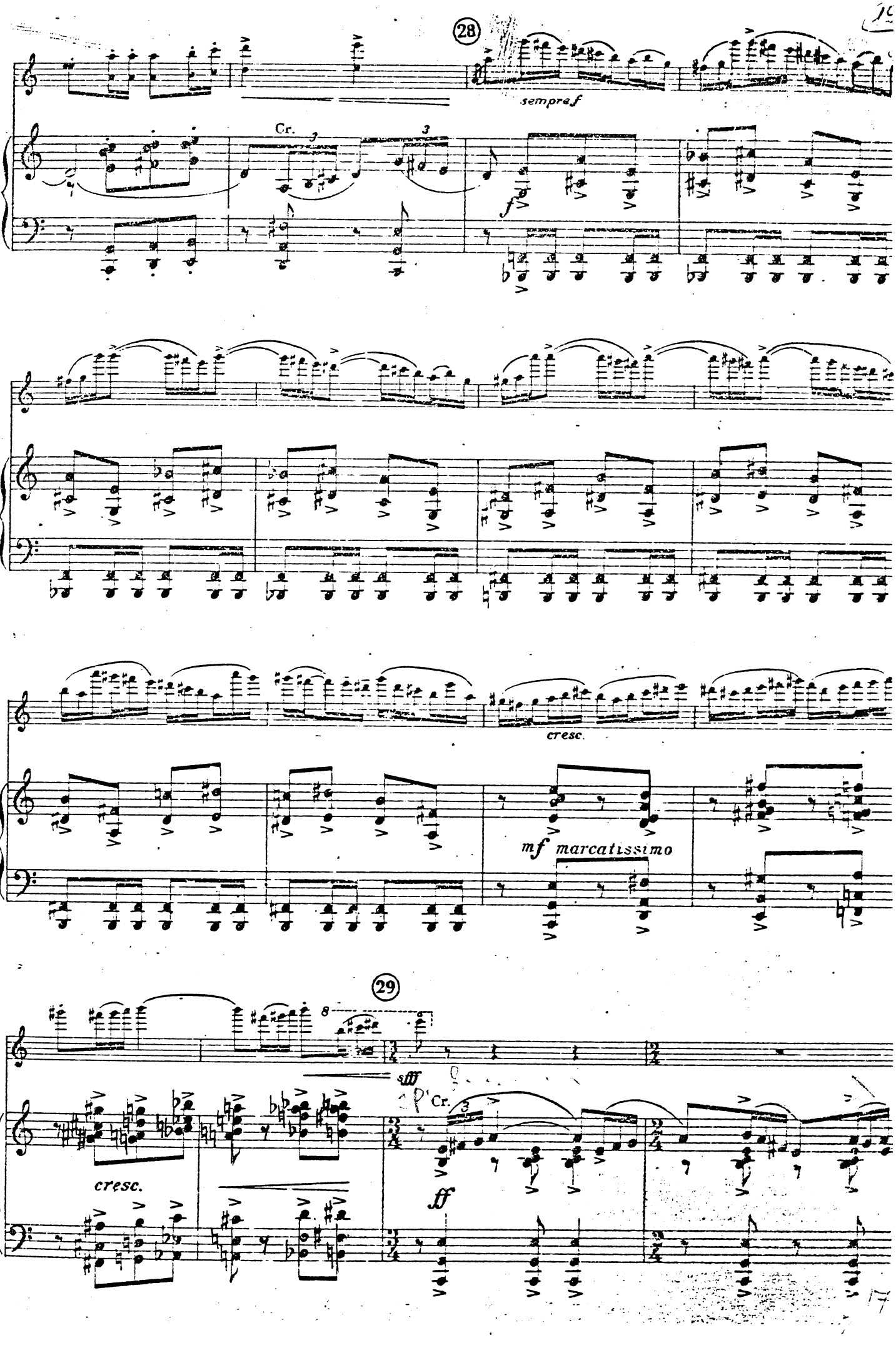
28
sempre f
Cr.
f
cresc.
mf marcatissimo
29
8
sff
p
Cr.
cresc.
ff

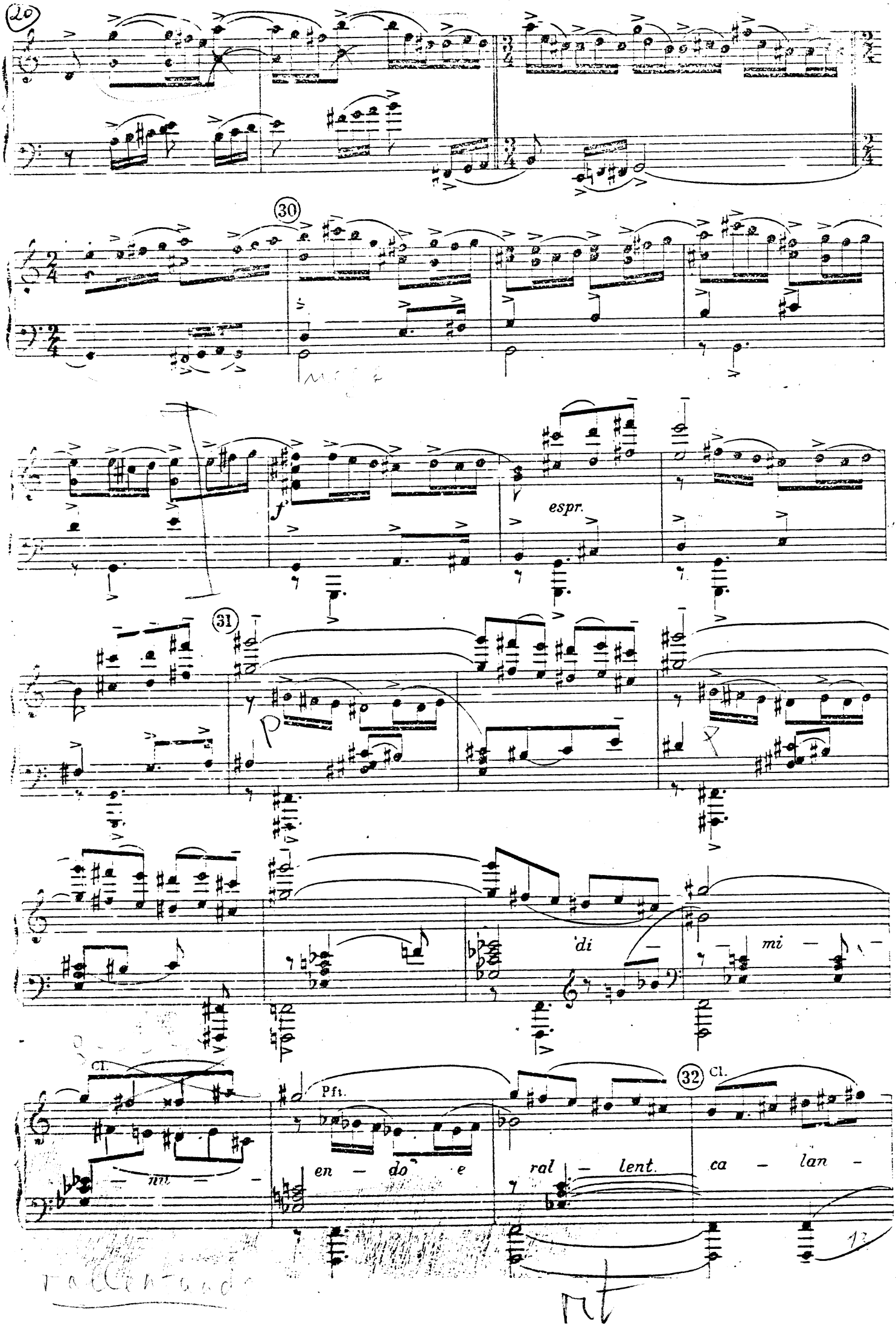
30
f
espr.
31
p
di
mi
Cl.
nu
Pfi.
en
do
e
ral
lent.
32
Cl.
ca
lan

Poco meno (Allegretto tranquillo)

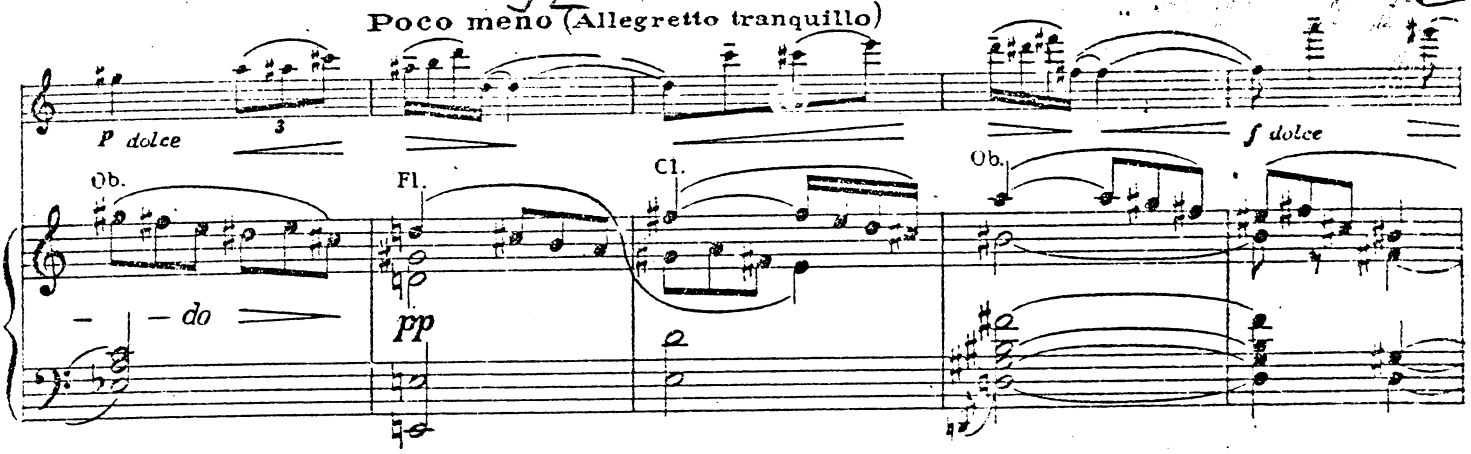

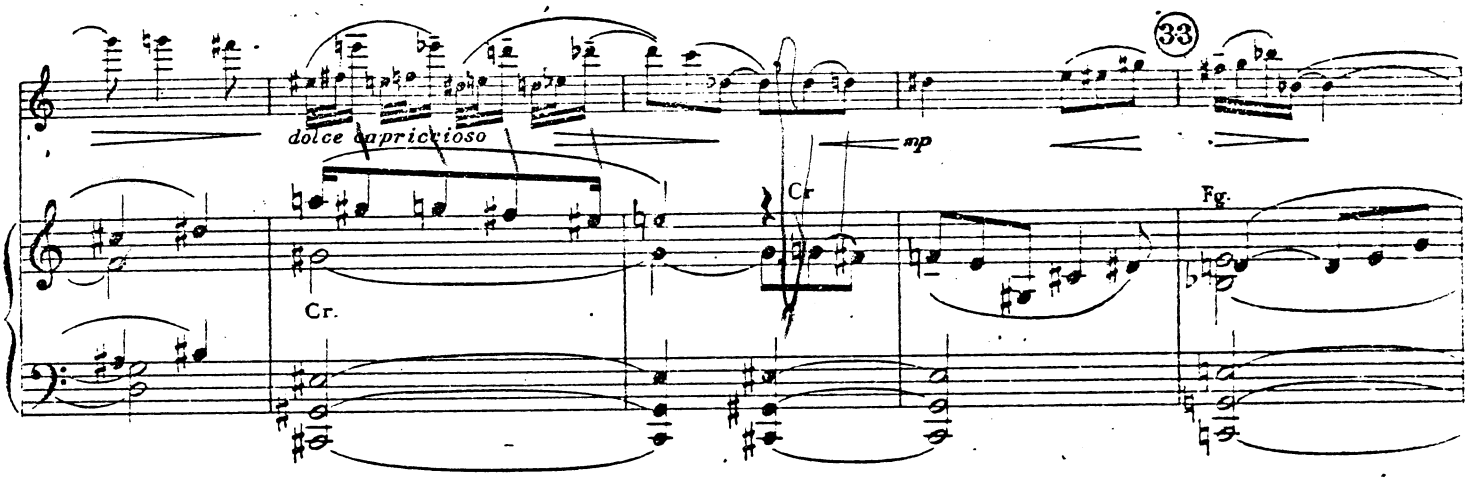

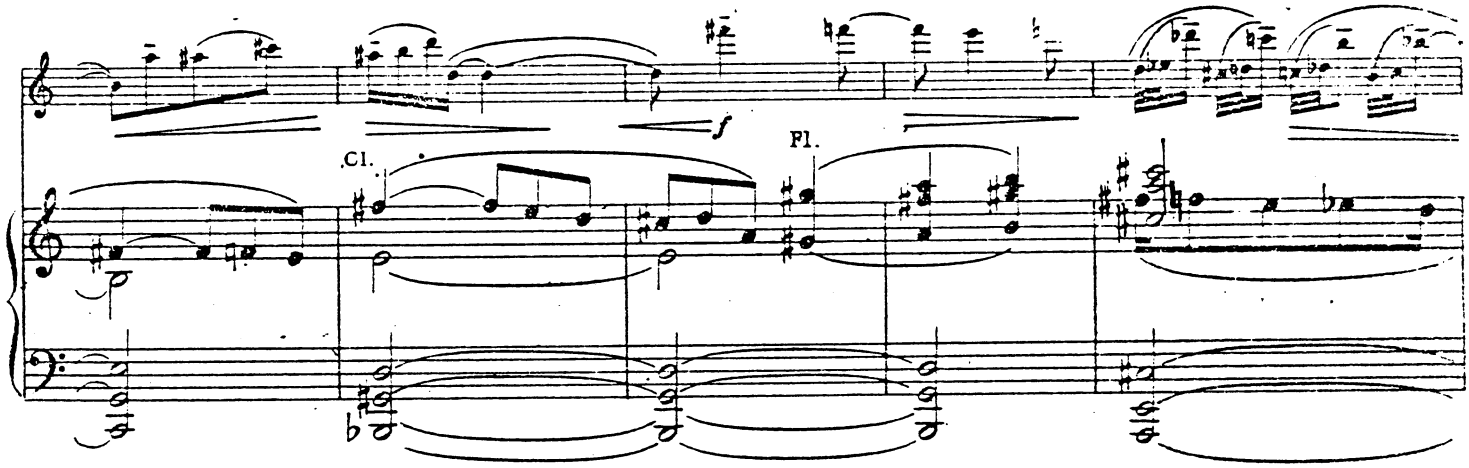

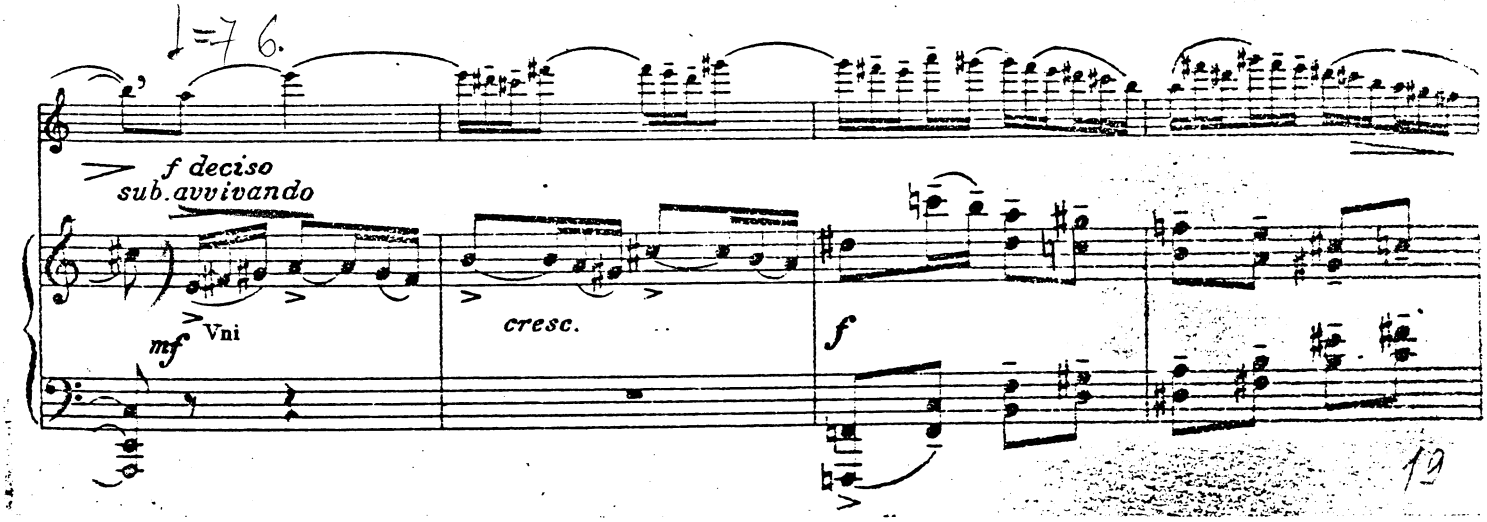

sub. Poco meno (energico)

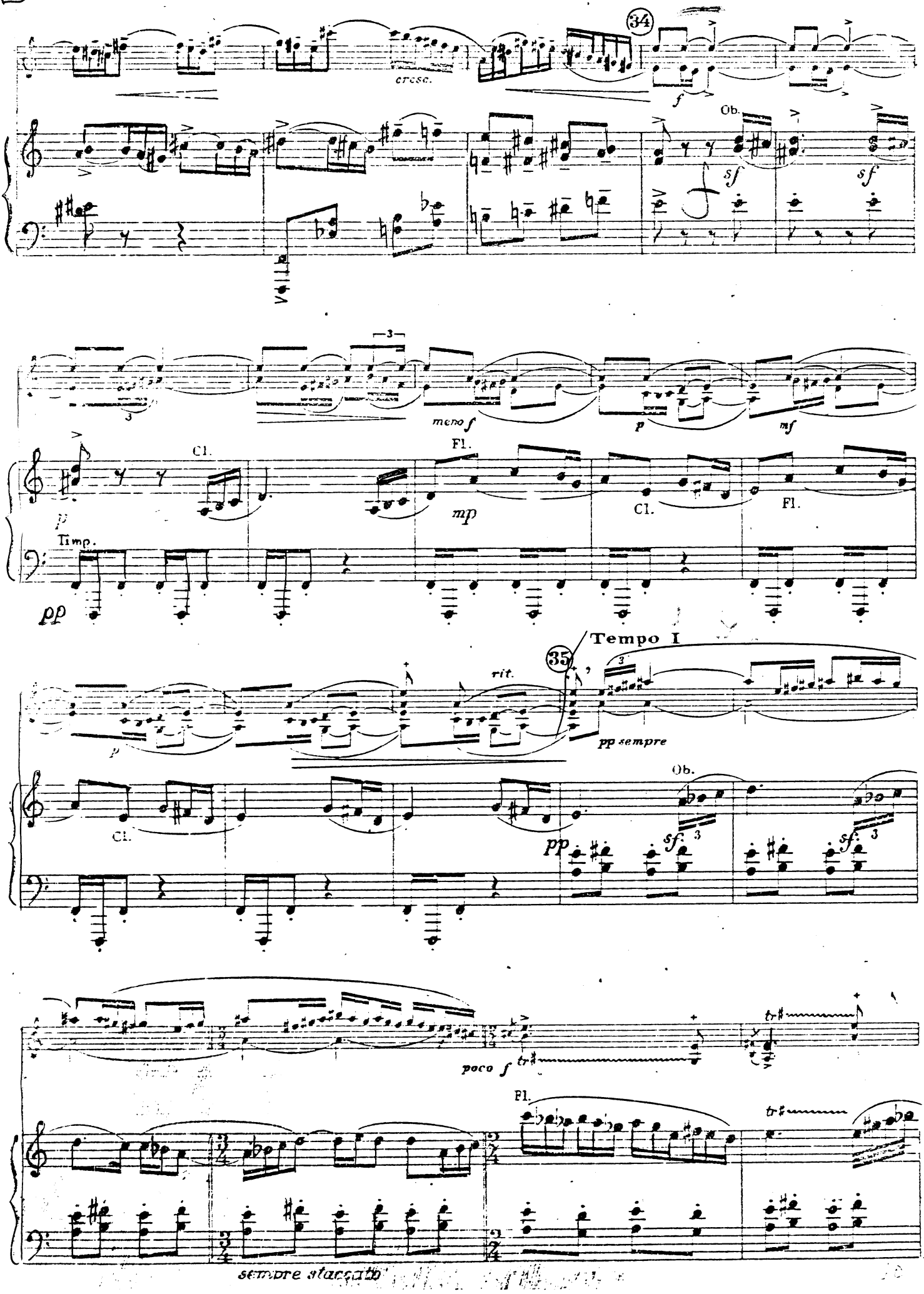

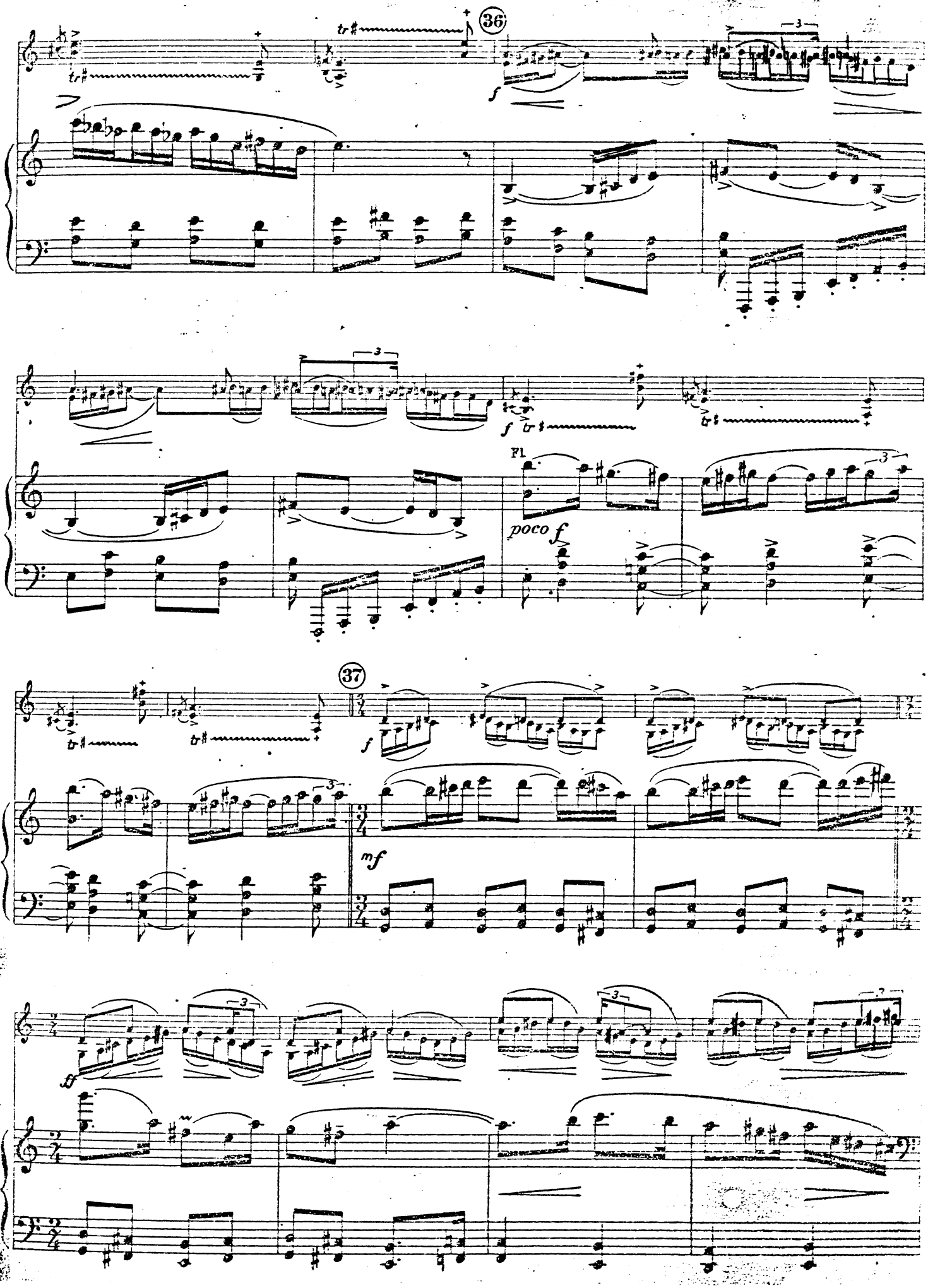
36
tr
f
Fl
poco f
37
mf
ff

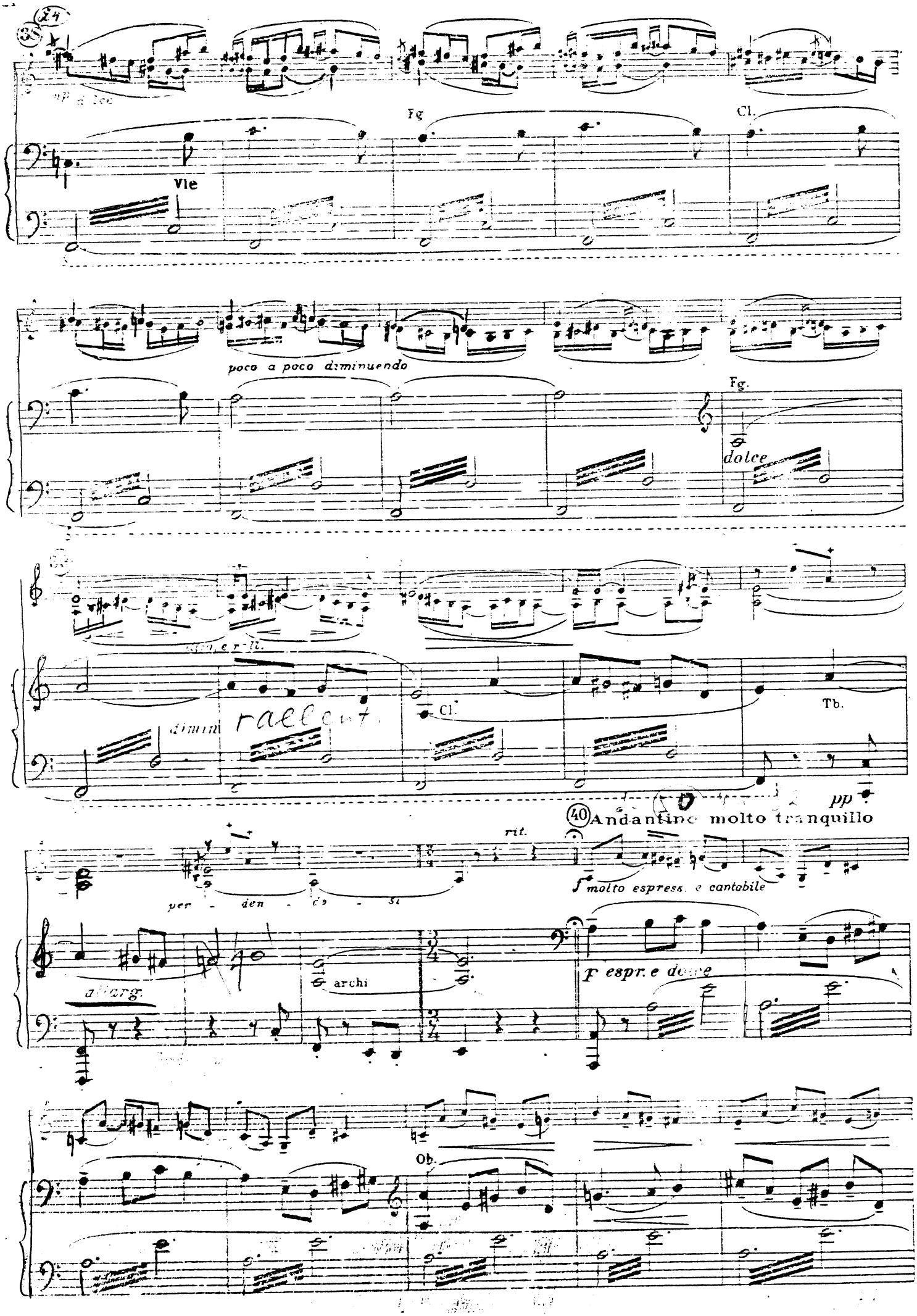
54
38
Fg
Cl.
Vle
poco a poco diminuendo
Fg.
dolce
39
Cl.
Tb.
pp
40 Andantino molto tranquillo
rit.
molto espress. e cantabile
archi
Ob.

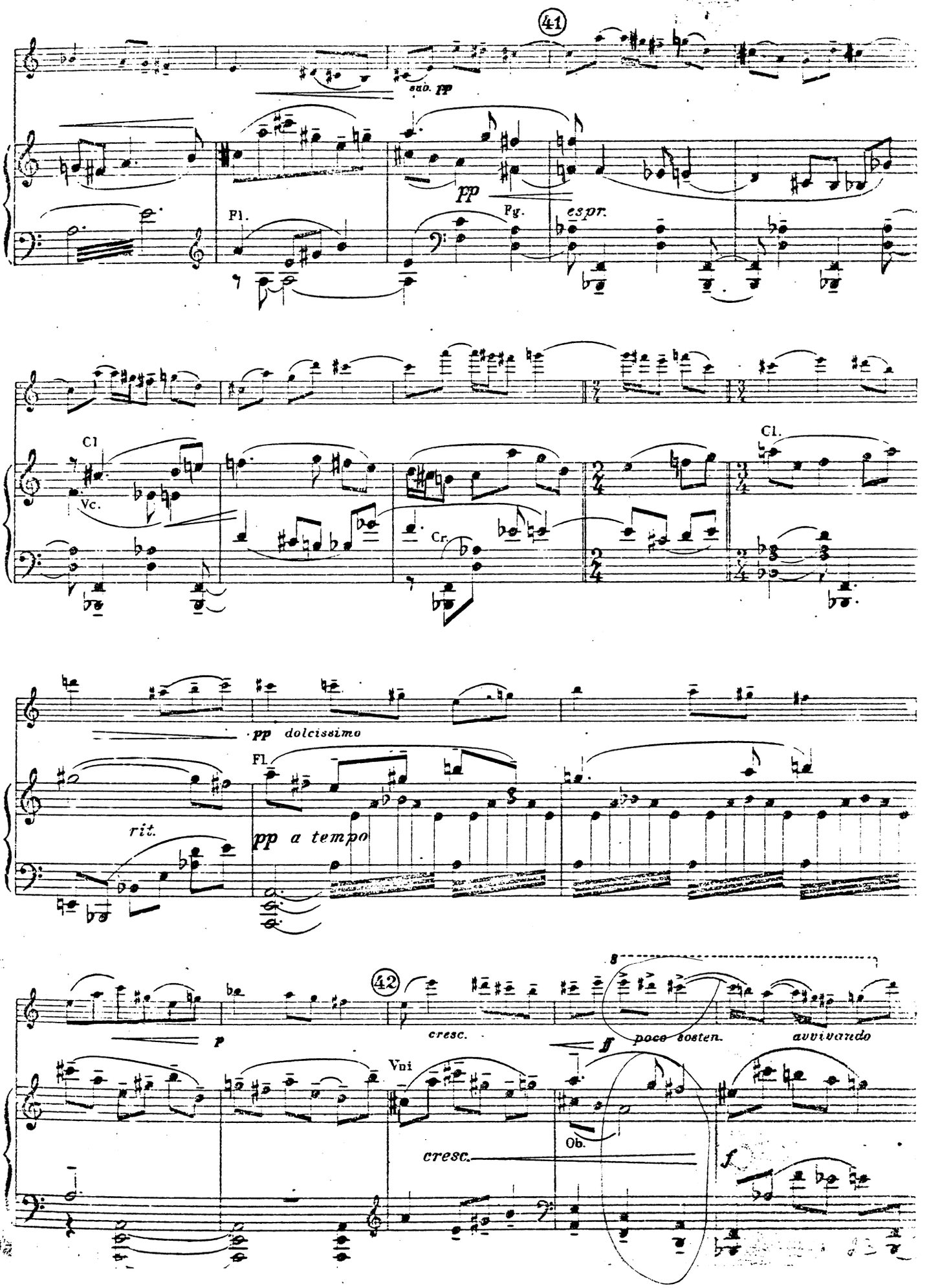
41
sub. pp
pp
Fl.
Fg.
espr.
Cl
Vc.
Cr.
Cl.
pp dolcissimo
Fl.
rit.
pp a tempo
42
p
cresc.
Vni
ff
poco sosten.
avvivando
Ob.
cresc.
f

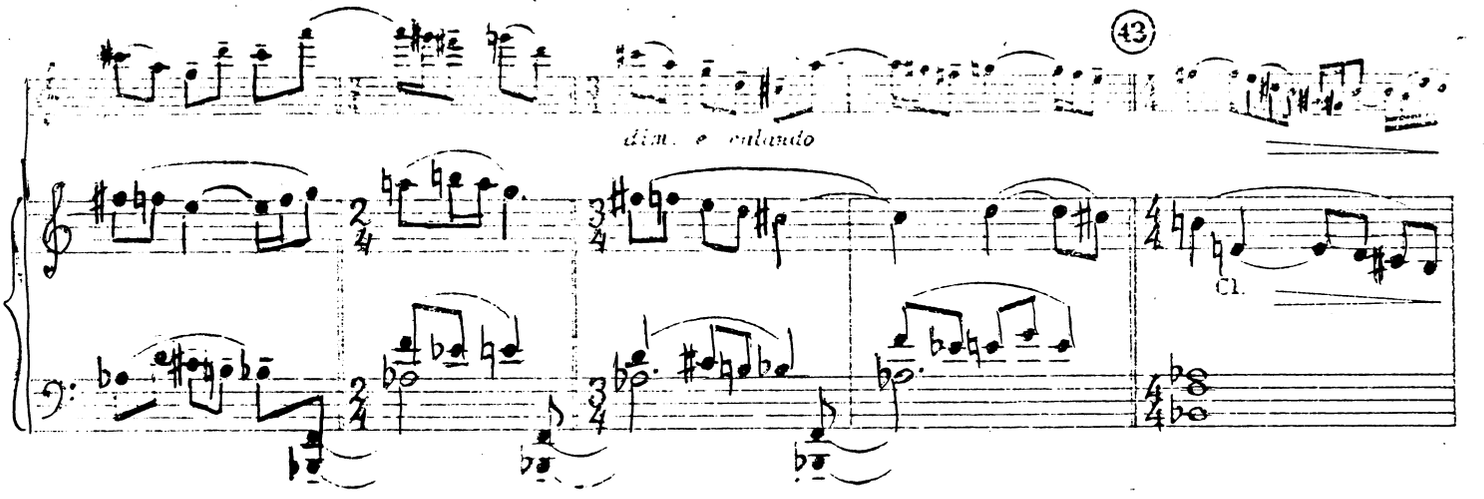

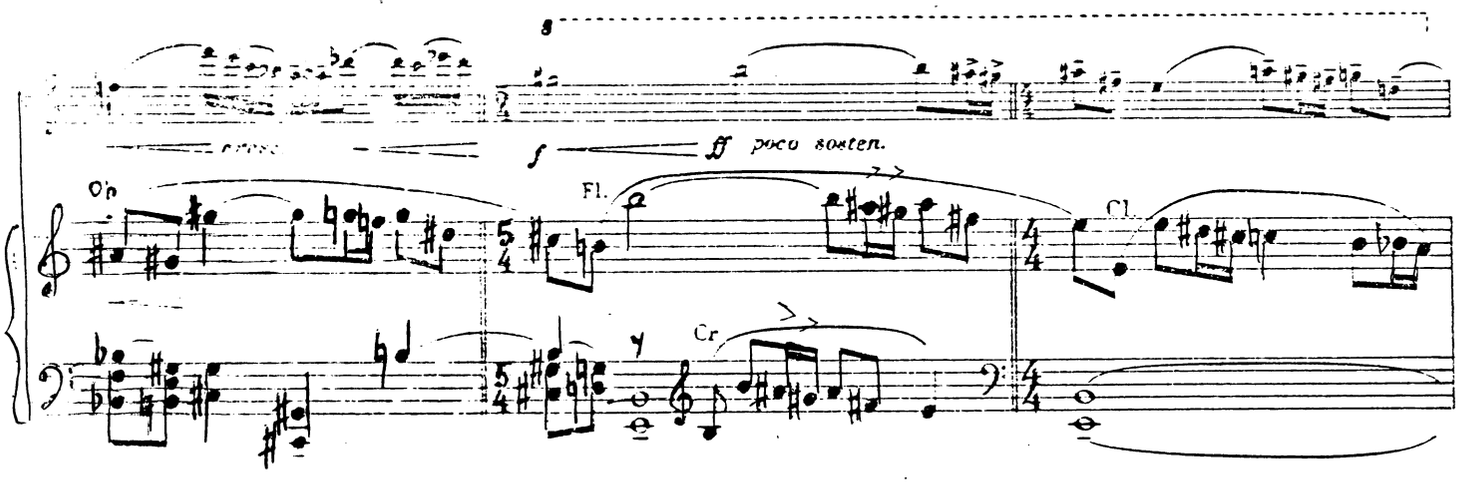

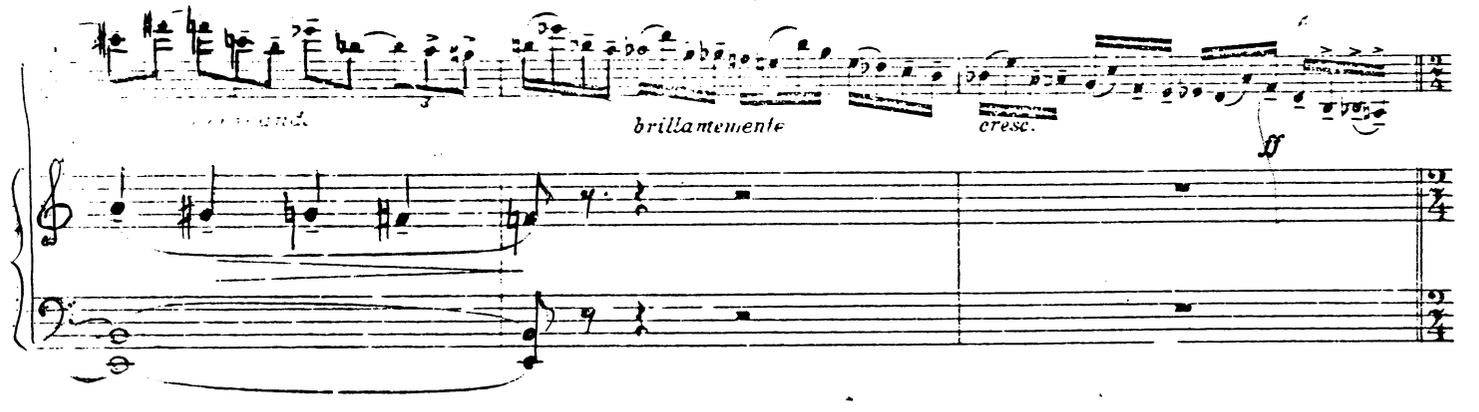

Tempo I Allegro moderato (pesante) - 92 - 96

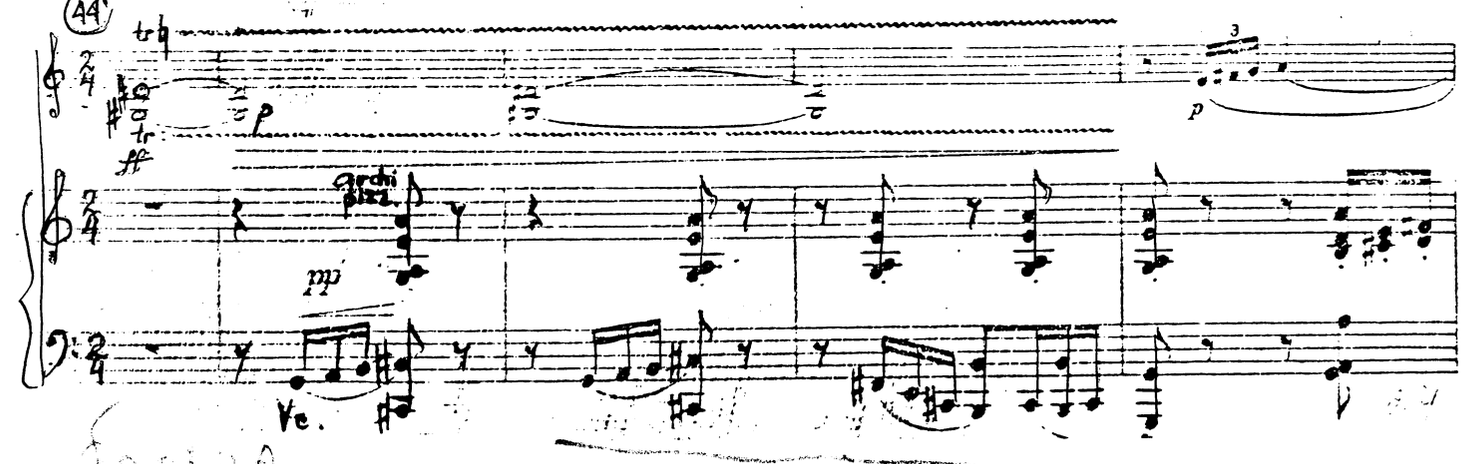

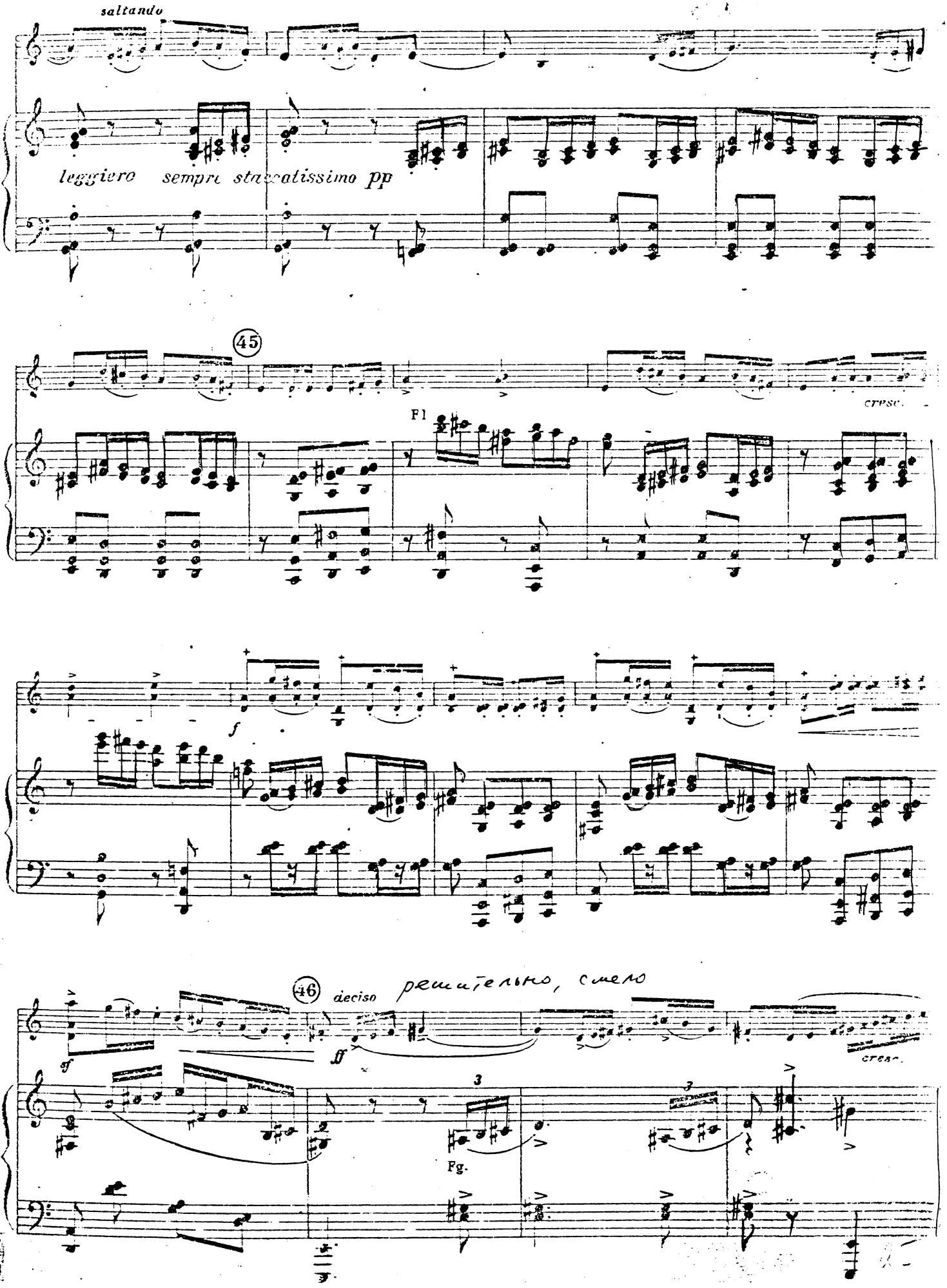
saltando
leggiero sempre staccatissimo pp
45
cresc.
Fl
f
46
deciso
решительно, смело
ff
cresc.
Fg.

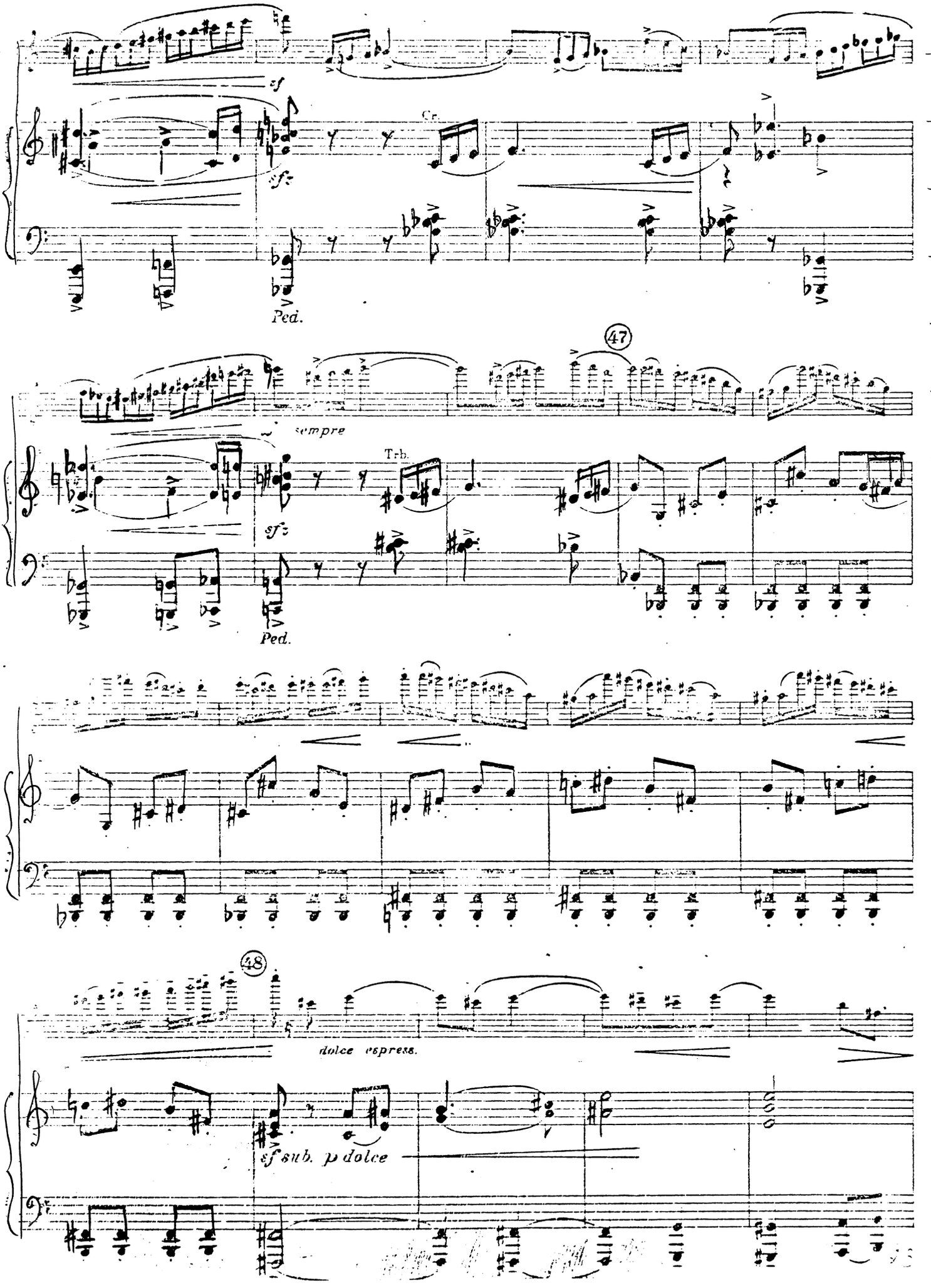
sf
sfz
Cr.
Ped.
47
sempre
sfz
Trb.
Ped.
48
dolce espress.
sf sub. p dolce

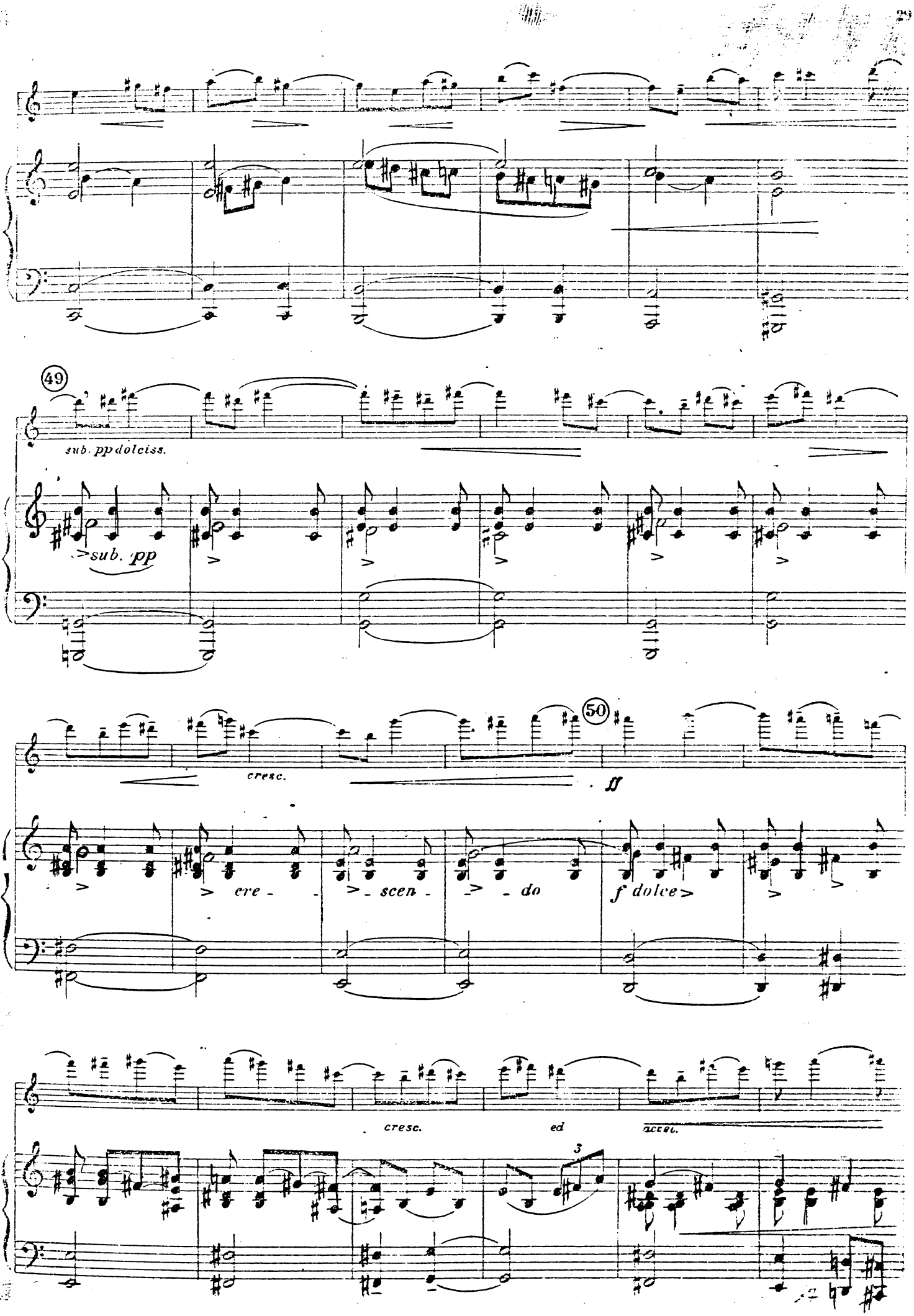
49
sub. pp dolciss.
sub. pp
50
cresc.
ff
cre - scen - do
f dolce
cresc.
ed
accel.
3

subito doppio movimento

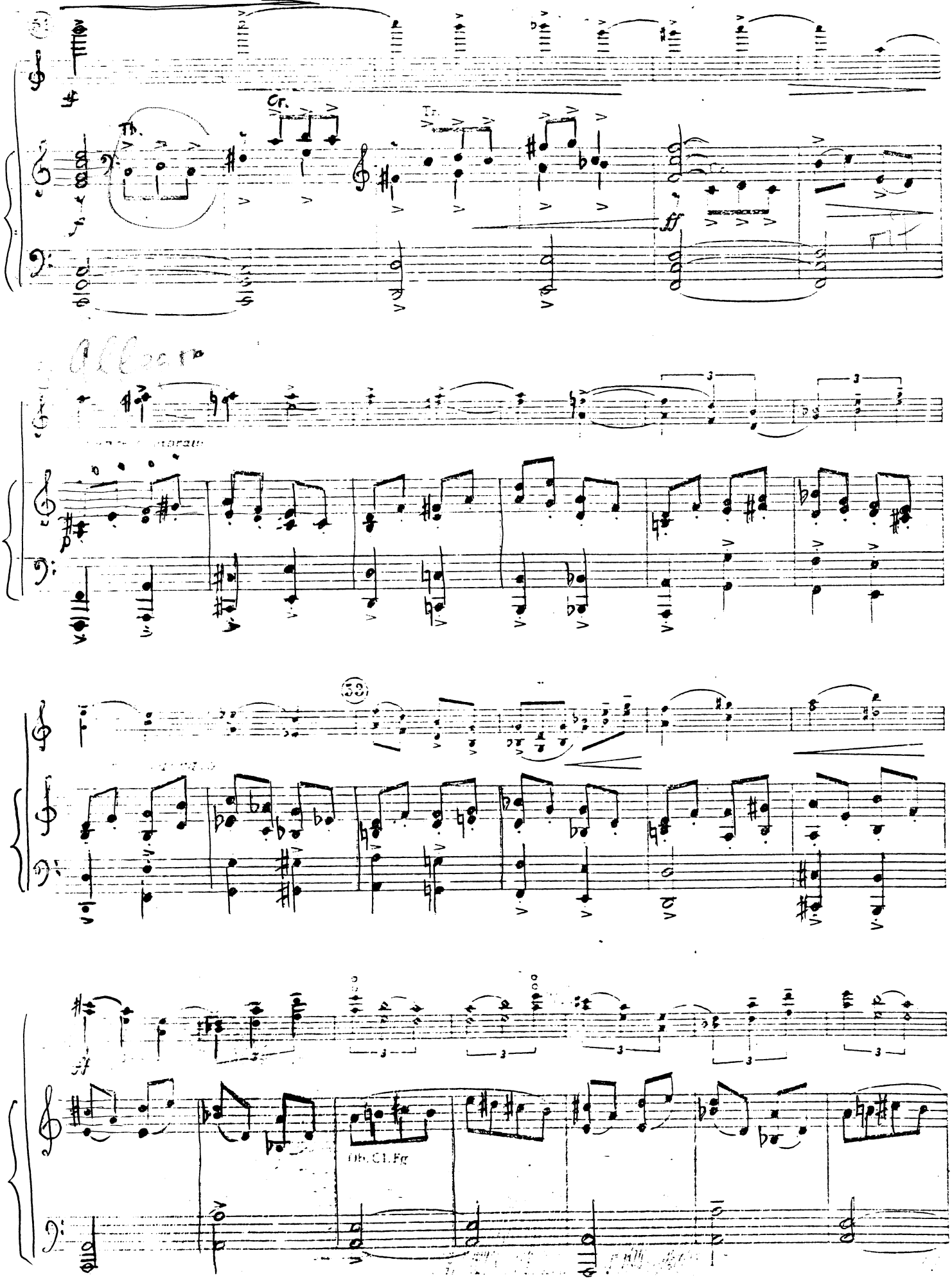

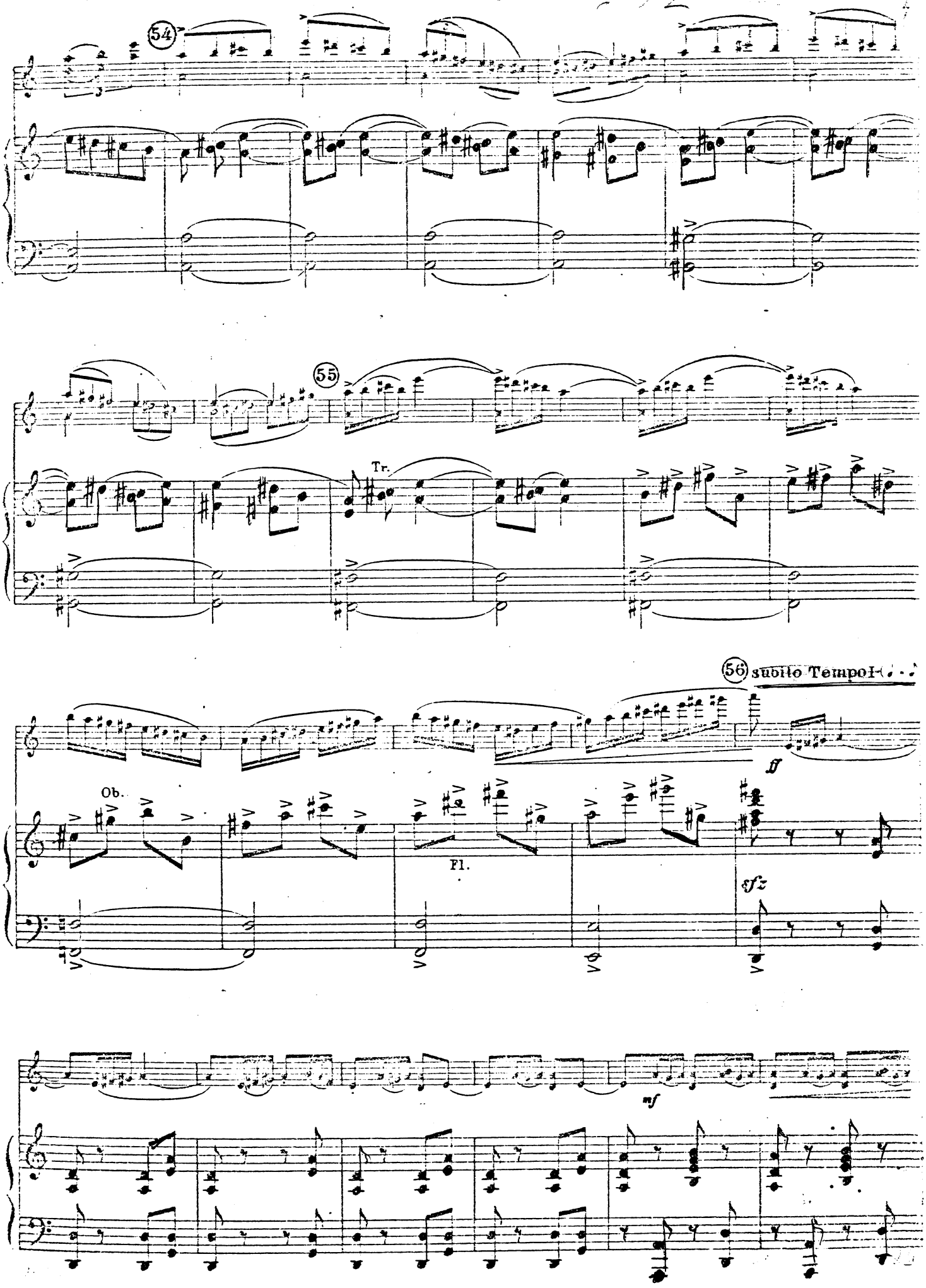
54
55
Tr.
56 subito Tempo I
ff
Ob.
Fl.
sfz
mf

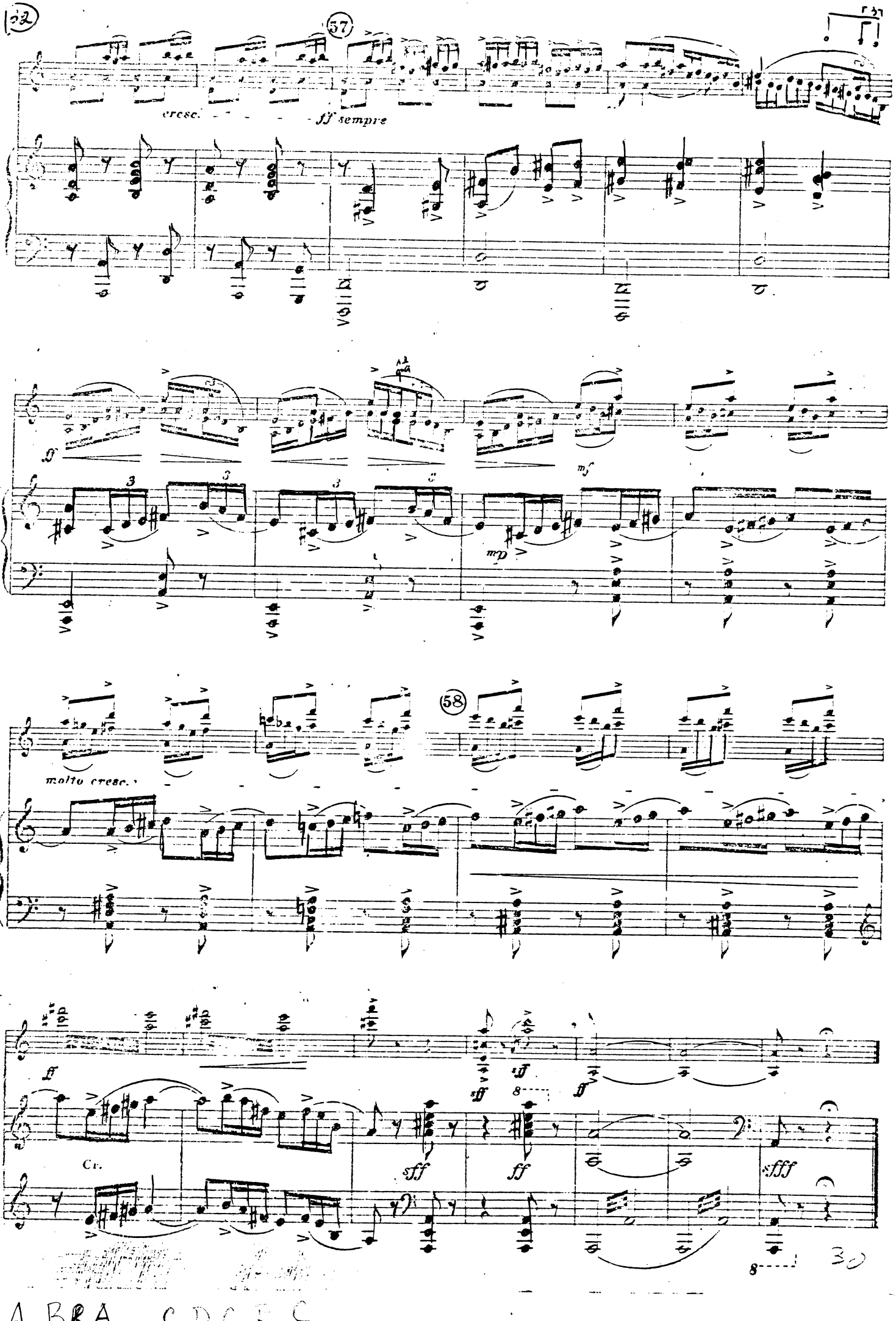

A B B A , C D C E C